RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

YENİ ÇAĞ I
Büyük keşifler

KARACAN

YENİ ÇAĞ I Büyük keşifler



KARACAN RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİS

Karacan Yayınları A.Ş. adına sahibi: **ALİ KARACAN**
Sorumlu Genel Yayın Yönetmeni: **ALİ SAYDAM**
Mali Koordinatör: **ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU**
Teknik Koordinatör: **OĞUZ DEMİRCİOĞLU**

Yazı İşleri Müdürü: **ERCAN ALTAZLI**
Yazı İşleri Yardımcısı: **DENİZ DAĞDELEN**
Danışma Kurulu: **Prof. Dr. TAHSİN YAZICI, Doç. Dr. Ali İHSAN GENCER, Doç. Dr. MEHMET ÖZSAİT, Doç. Dr. İSMET MİROĞLU, PAUL MANDRİNİ, ALBERTO CABADO, EUGENİO ZOPPI**

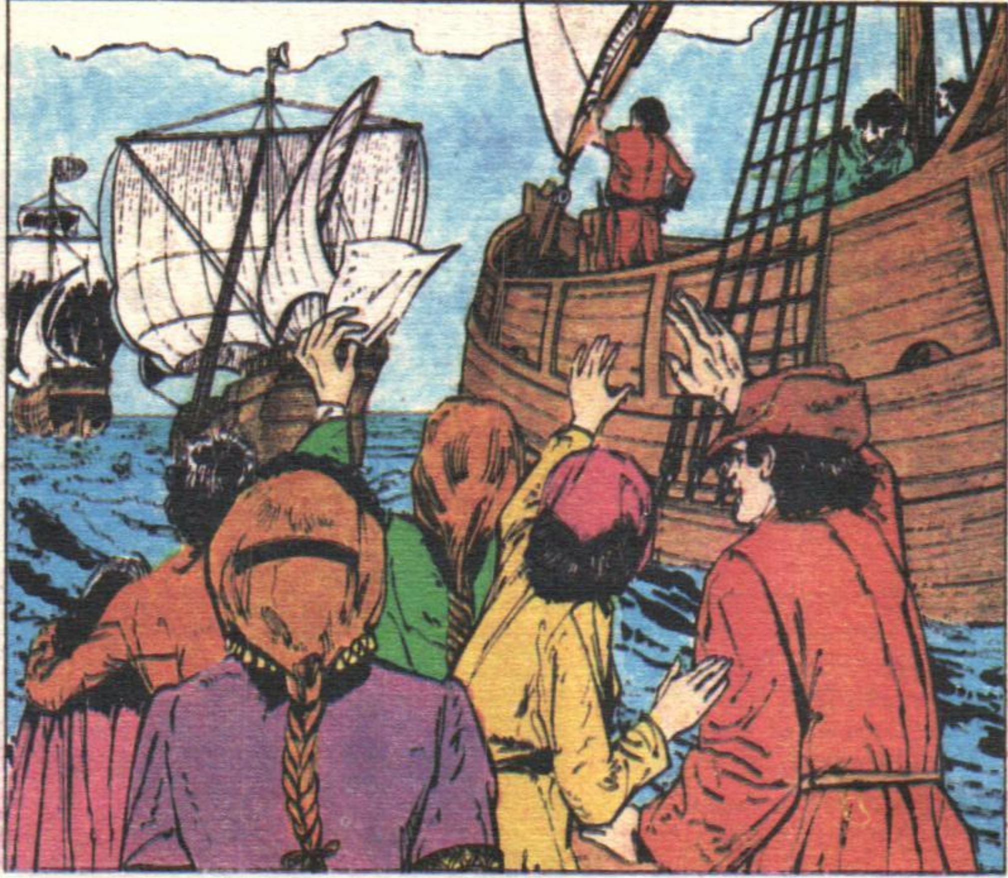
Teknik Yönetmen: **ERTAN GÖKEMRE**
Teknik Müdür: **NURETTİN ÖZAKSEL**
Teknik Müdür Yardımcısı: **M. SABİT UÇUK**
İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: **ESER NOYAN**
Satış Müdürü: **ALİ ALPASLAN**

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 20.2.1984 tarih ve 01771 sayılı kararı ve ek 3.4.1984 tarih ve 2152 sayılı kararı ile ilk 5 sayısı özellikle ilkokul 4. ve 5. sınıf öğrencileri ile ortaokul öğrencilerine tavsiye edilmiş olup, bu sayısı da onaya sunulmuştur.

Renk Ayrımı: **ÇALİ GRAFİK**
Baskı: **HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL**
Kapak Baskısı: **NADİR BASIMEVİ**

Adres: **KARACAN YAYINLARI,** Basın Sarayı, Cağaloğlu/İstanbul
Tel: 527 00 34 - 526 69 00

Fiyatı: 250 TL/Kıbrıs'ta: 330 TL



BÜYÜK KEŞİFLER

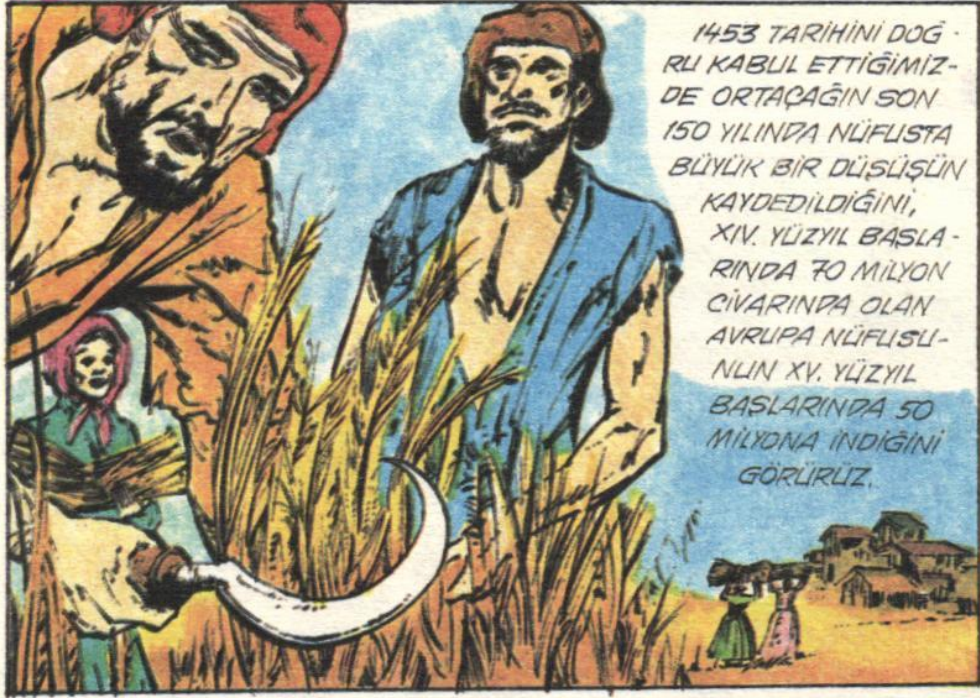
BÜYÜK KEŞİFLER

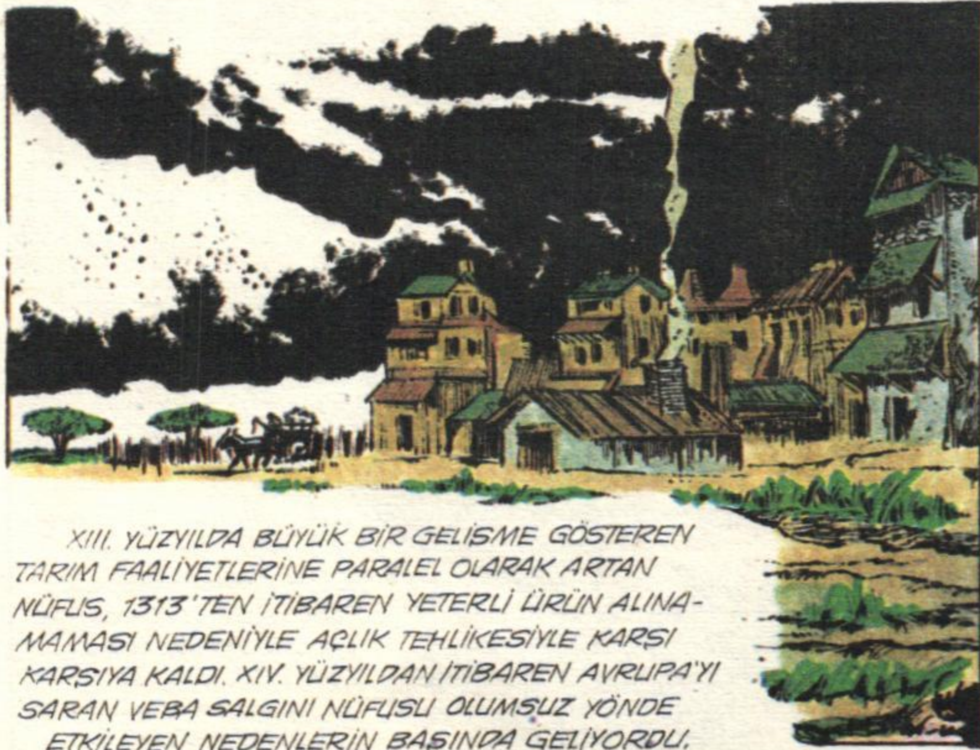
BAZI TARİHÇİLER İSTANBUL'UN FETHEDİLDİĞİ TARİH OLAN 1453 YILINI ORTAÇAĞIN SONU OLARAK KABUL EDER. BUNUN YANI SIRA, AMERİKA KITASININ 1492 YILINDA KEŞFEDİLMESİYLE BİRLİKTE YENİ BİR ÇAĞIN BAŞLADIĞINI İLERİ SÜREN KAYNAKLAR DA VARDIR.



ASLINDA HER İKİ TARİH DE, ZAMANIN AKIŞINI DEĞİŞTİRMELERİ BAKIMINDAN EŞ DEĞERDE OLUP, YENİ BİR DÖNEMİ MÜJDELEMEKTEDİR.



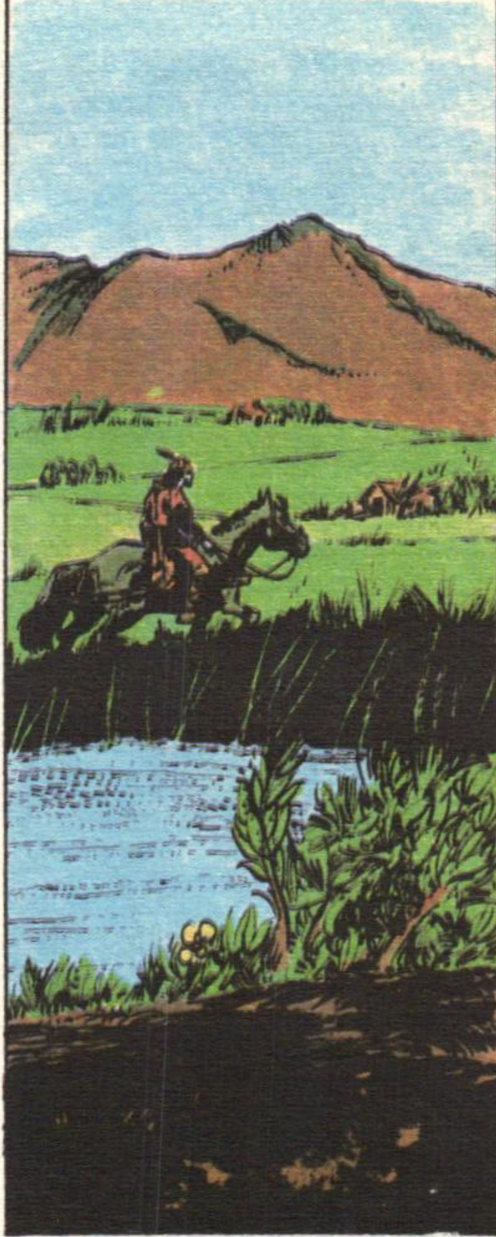

1453 TARİHİNİ DOĞ-
RU KABUL ETTİĞİMİZ-
DE ORTAÇAĞIN SON
150 YILINDA NÜFUSTA
BÜYÜK BİR DÜŞÜŞÜN
KAYDEDİLDİĞİNİ,
XIV. YÜZYIL BAŞLA-
RINDA 70 MİLYON
CİVARINDA OLAN
AVRUPA NÜFUSU-
NUN XV. YÜZYIL
BAŞLARINDA 50
MİLYONA İNDİĞİNİ
GÖRÜRÜZ.


XIII. YÜZYILDA BÜYÜK BİR GELİŞME GÖSTEREN
TARIM FAALİYETLERİNE PARALEL OLARAK ARTAN
NÜFUS, 1313'TEN İTİBAREN YETERLİ ÜRÜN ALINA-
MAMASI NEDENİYLE AÇLIK TEHLİKESİYLE KARŞI
KARŞIYA KALDI. XIV. YÜZYILDAN İTİBAREN AVRUPA'YI
SARAN VEBA SALGINI NÜFUSU OLUMSUZ YÖNDE
ETKİLEYEN NEDENLERİN BAŞINDA GELİYORDU.
3


TARIM FAALİYETLERİNİN GERİLEME-
Sİ SONUCU ÇOK SAYIDA ÇİFTÇİ AİLESİ
BÜYÜK ŞEHİRLERE GÖÇ ETMEK
ZORUNDA KALMIŞTI.
BU NEDENLE VEBA SAL-
GINI BAŞLADIĞINDA
ÖLÜM ORANI ÇOK YÜK-
SEK OLDU. BAZI ŞEHİR-
LERDE HEMEN HEMEN
NÜFUSUN TAMAMI SAL-
GINDAN ETKİLENMİŞ
DURUMDAYDI.

4

KRALLIK VE SOYLULAR ARASINDA SÜREGELEN ÇEKİŞME, ORTAÇAĞIN SON 150 YILINDA KRALİYET LEHİNE BİR GELİŞME GÖSTERDİ.





GÜCÜNÜ TARIMSAL FAALİYETLERDEN ALAN DEREBEYLİK SİSTEMİ, HALKIN GEREK HAÇLI SEFERLERİ, GEREKSE EKONOMİK KRİZ NEDENİYLE KÖYDEN KENTE GÖÇ ETMESİ SONUCU, ESKİ GÜCÜNÜ YİTİRDİ.

5


BUNA KARŞILIK KRALLAR, İDARİ KONULARDA KENDİLERİNE BİRTAKIM YETKİLER TANIDIKLARI BURJUVA SINIFININ (TÜCCARLAR, ATÖLYE SAHİPLERİ VE BÜROKRATLAR) DESTEĞİNDE, GÜÇLENMEYE DEVAM ETTİLER.


BU ARADA BURJUVA SINIFI DA VEBA, KITLIK GİBİ OLAYLARDAN OLUMSUZ YÖNDE ETKİLENİYOR VE PARA HIZLA DEĞER KAYBEDİYORDU.

6


BÜTÜN BU FELAKETLERE 1358'DEN İTİBAREN KÖYLÜLERİN SOYLU SINIFA KARSI GİRİŞTİKLERİ VE TARİHE "JACQUERIE" (JAKERİ / SOYLULARIN KÖYLÜLERLE ALAY ETMEK İÇİN KULLANDIKLARI JACQUES / JAK ADINDAN) ADI İLE....
...GEÇEN İSYANLAR EKLENDİ.. 1378'DE FLORANSA'DA PATLAK VEREN İSYAN, 1381'DE LONDRA'YA, 1382'DE PARİS'E SIÇRADI.
7


OSMANLILARIN XV. YÜZYILDA, BİZANS'IN DENETİMİNDEKİ Tİ-CARET YOLLARINI ELLERİNE GE-ÇİRMELERİ ÜZERİNE AKDENİZ ÜZERİNDEN TİCARET YAPAN ŞEHİRLERDE EKONOMİK HAYAT FELCE UĞRADI.


İSTANBUL'UN TÜRKLERİN ELİNE GEÇMESİNDEN SONRA BALKAN YARIMADASININ DA OSMANLI TOPRAKLARINA KATILMASIYLA, DURUM BÜSBÜTÜN İÇİNDEN ÇIKILMAZ BİR HAL ALDI.

8


BU DÖNEMDE AVRUPA, BÜTÜN YOKSULLUĞUNA VE NÜFUSUNUN BÜYÜK BÖLÜMÜNÜ YİTİRMİŞ OLMASINA RAĞMEN, KÖKLÜ DEĞİŞİKLİKLERE YOL AÇACAK OLAN BİRTAKIM YENİ DÜŞÜNCELERLE AYDINLANMAKTAYDI.


DAHA XIII. YÜZYILDA İNGİLİZ ASILLI KEŞİŞ VE BİLGİN ROGER BACON (ROCIR BEYKIN) ŞUNLARI SÖYLEMEKTEYDİ: "DOGMALARA VE İKTİDARLARA BOYUN EĞMEYİ BİR TARAFA BIRAKALIM DA HAYATIN KENDİSİNE BAKALIM." ANCAK BU SÖZLERİN İFADE ETTİĞİ ANLAM ANCAK 200 YIL SONRA ANLAŞILABİLDİ.

9


AVRUPA XV. YÜZYILDA "HÜMANİZM" DENİLEN OLAĞANÜSTÜ BİR KÜLTÜ-
REL HAREKETİN ETKİSİNDE KALDI.

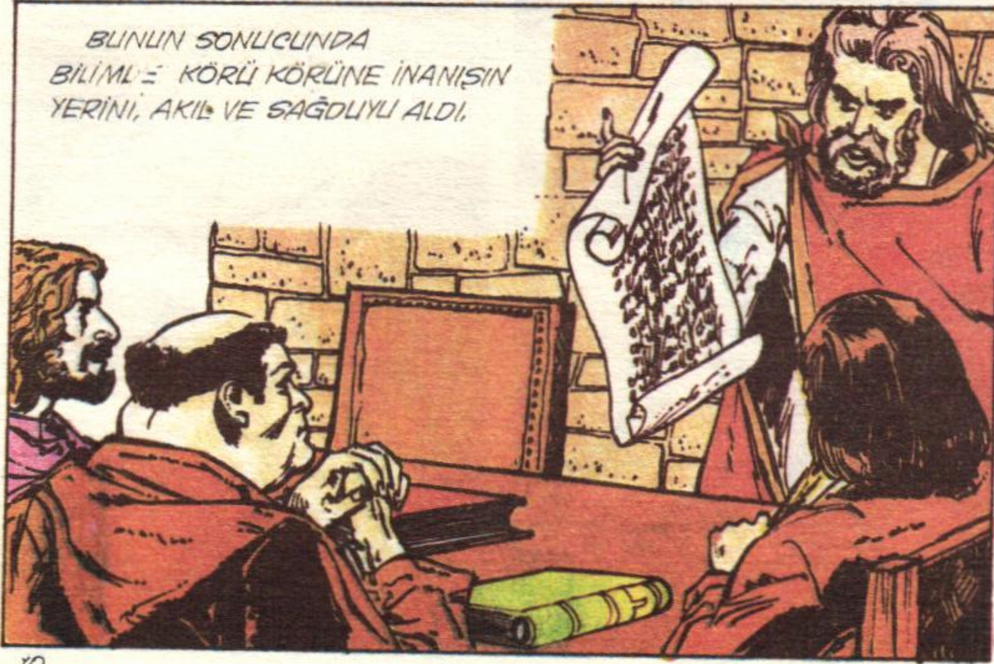

BUNUN SONUCUNDA
BİLİMDE KÖRÜ KÖRÜNE İNANIŞIN
YERİNİ, AKIL VE SAĞDUYU ALDI.



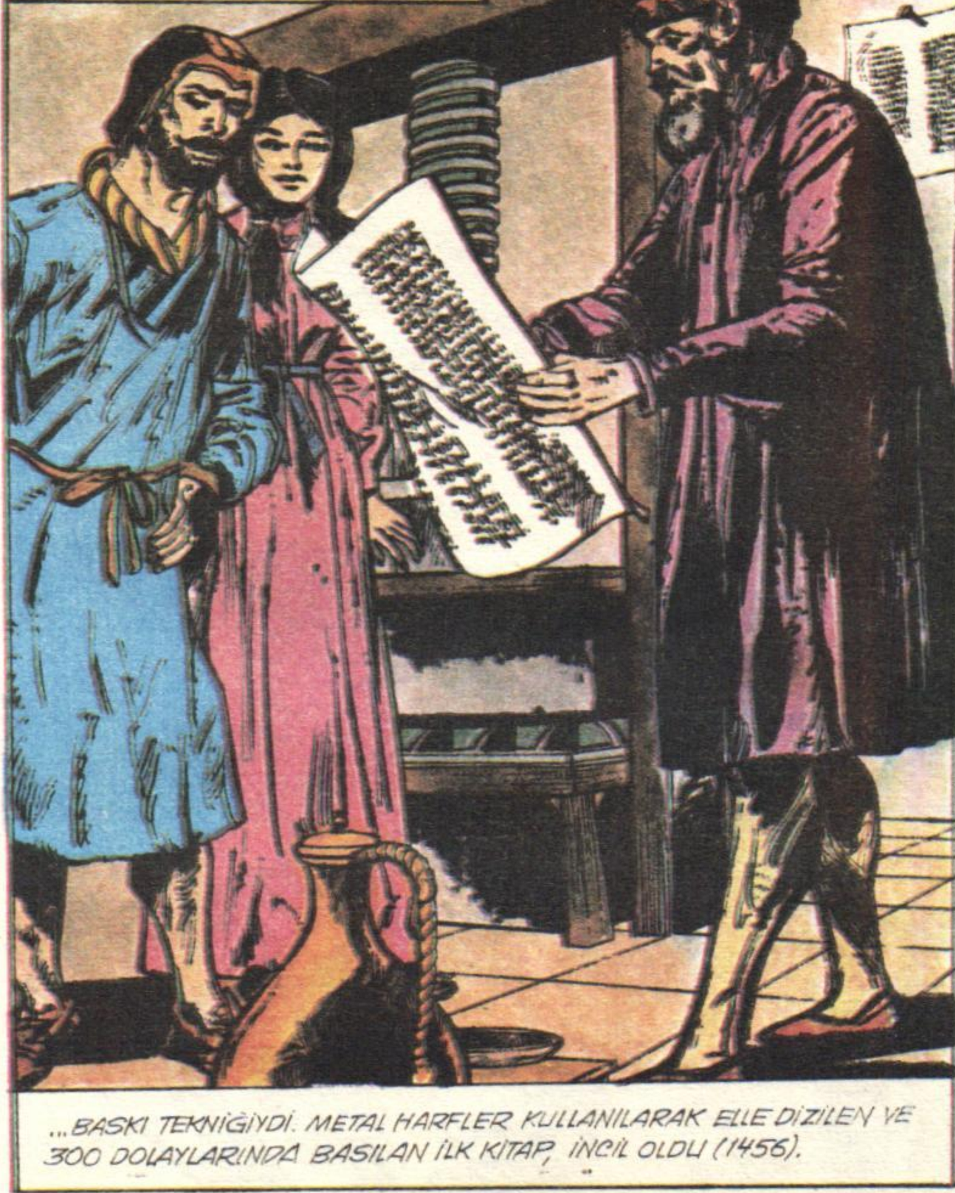
DAHA XIII. YÜZYILDA İNGİLİZ ASILLI KEŞİŞ VE BİLGİN ROGER BACON (ROCIR BEYKIN) ŞUNLARI SÖYLEMEKTEYDİ: "DOGMALARA VE İKTİDARLARA BOYUN EĞMEYİ BIR TARAFA BIRAKALIM DA HAYATIN KENDİSİNE BAKALIM." ANCAK BU SÖZLERİN İFADE ETTİĞİ ANLAM ANCAK 200 YIL SONRA ANLAŞILABİLDİ.




AVRUPA XV. YÜZYILDA "HÜMANİZM" DENİLEN OLAĞANÜSTÜ BİR KÜLTÜ-REL HAREKETİN ETKİSİNDE KALDI.


BUNUN SONUCUNDA BİLİMDE KÖRÜ KÖRÜNE İNANIŞIN YERİNİ, AKIL VE SAĞDUYU ALDI.

10


MODERN BİLİME GEÇİŞLE BİRLİKTE GEREK SANATTA (RÖNESANS ÖNCESİ), GEREKSE TEKNİK ALANDA YENİ İLERLEMELER KAYDEDİLDİ. BUNUN EN BELİRGİN ÖRNEĞİ, ALMAN MATBAACI J. GÜTENBERG TARAFINDAN GELİŞTİRİLEN....
...BASKI TEKNİĞİYDİ. METAL HARFLER KULLANILARAK ELLE DİZİLEN VE 300 DOLAYLARINDA BASILAN İLK KİTAP, İNCİL OLDU (1456).
11


BU YENİ BASKI TEKNİĞİNİN YARDIMIYLA ÇEŞİTLİ GÖRÜŞLERİN, BİLGİLERİN VE EDEBİ ESERLERİN GENİŞ YIĞINLARA ULAŞTIRILMASI SAĞLANDI. BUNUN YANI SIRA MATBAANIN BİR DİĞER YARARI, DİLBİLGİSİ KURALLARINI BELİRLEMEDE OYNADIĞI ROLDÜ.


BÜYÜK ÖLÇÜDE GERÇEKLEŞTİRİLEN KİTAP BASIMI, MİLLİ BİR DİLİN DOĞMASINA VE DOLAYISIYLA MİLLİYETÇİLİK DUYGUSUNUN GÜÇLENMESİNE YOL AÇTI.

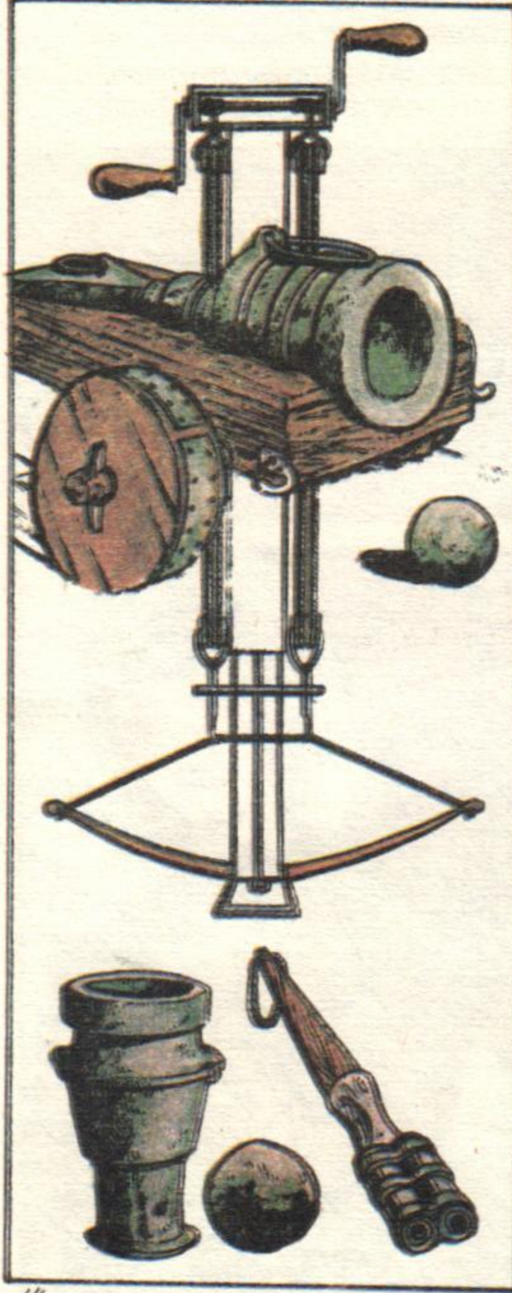
16


AVRUPA'DA MİLLİYETÇİLİK DUYGUSUNUN GÜÇLENMESİNDE KATKISI BULUNANLARIN BAŞINDA İNGİLTERE KRALI IV. HENRY (HENRİ) İLE FRANSIZ HALK KAHRAMANI JEANNE D'ARC (JAN DARK) GELMEKTEYDİ. KRAL O GÜNE KADAR ALIŞILMIŞ OLANIN AKSİNE 1399 YILINDA PARLAMENTODA YAPTIĞI BİR KONUŞMADA,...


...FRANSIZCA YERİNE İNGİLİZCE'Yİ TERCİH ETMİŞ, JEANNE D'ARC İSE DEREBEYLERİNİN ÇATIŞMASI ŞEKLİNDE BAŞLAYAN 100 YIL SAVAŞLARI'NI FRANSIZ HALKININ ULUSAL MÜCADELESİ ŞEKLİNE DÖNÜŞTÜRMEYİ BAŞARMIŞTI.

13

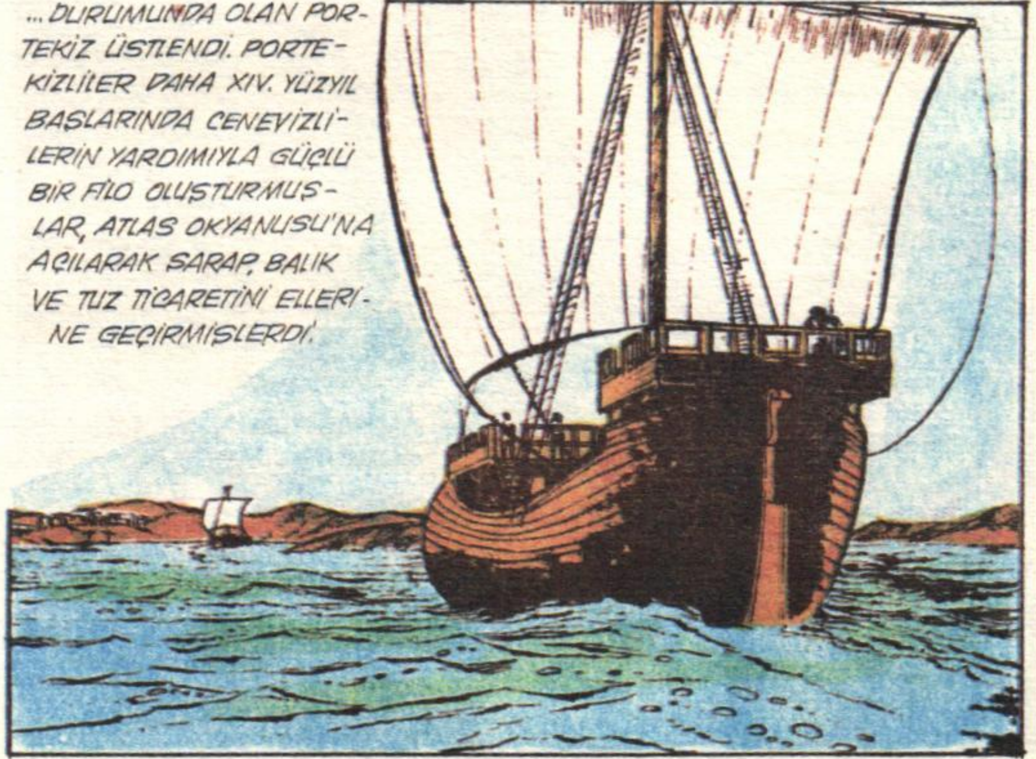
ADI GEÇEN SAVASLARIN SONUNA DOĞRU ATESLİ SİLAHLARIN KULLANILMASINA BASLANDI. DAHA ÖNCE KULLANILAN BASLICA SİLAHLAR; KILIÇLAR, OKLAR, TETİKLİ VE TETİKSİZ YAYLARDI.





ÇİNLİLERİN İCADI OLAN VE ARAPLAR KANALIYLA AVRUPA'YA SOKULAN BARUTTAN (KÜKÜRT, GÜHERÇİLE VE KÖMÜR TOZU KARIŞIMI) MANCINIK VE KULEVRİN TOPLARININ ATEŞLENMESİNDE YARARLANILIRDI. GÜLLELER BU SAYEDE ÇOK UZAK MESAFELERE ATILABİLİYORDU.


YENİÇAĞIN BİR BAŞKA ÖZELLİĞİ, DENİZAŞIRI YOLCULUKLAR SONUCU GERÇEKLEŞTİRİLEN BÜYÜK KEŞİFLERDİ. BUNDA EN BÜYÜK ROLÜ, XV. YÜZYILDA, KASTİLYA, NAVARRA VE ARAGON İLE BİRLİKTE İSPANYA YARIMADASININ EN GÜÇLÜ DÖRT HIRISTİYAN KRALLIĞINDAN BİRİ....


...DURUMUNDA OLAN PORTEKİZ ÜSTLENDİ. PORTEKİZLİLER DAHA XIV. YÜZYIL BAŞLARINDA CENEVİZLİLERİN YARDIMIYLA GÜÇLÜ BİR FİLO OLUŞTURMUŞLAR, ATLAS OKYANUSU'NA AÇILARAK ŞARAP, BALIK VE TUZ TİCARETİNİ ELLERİNE GEÇİRMİŞLERDİ.

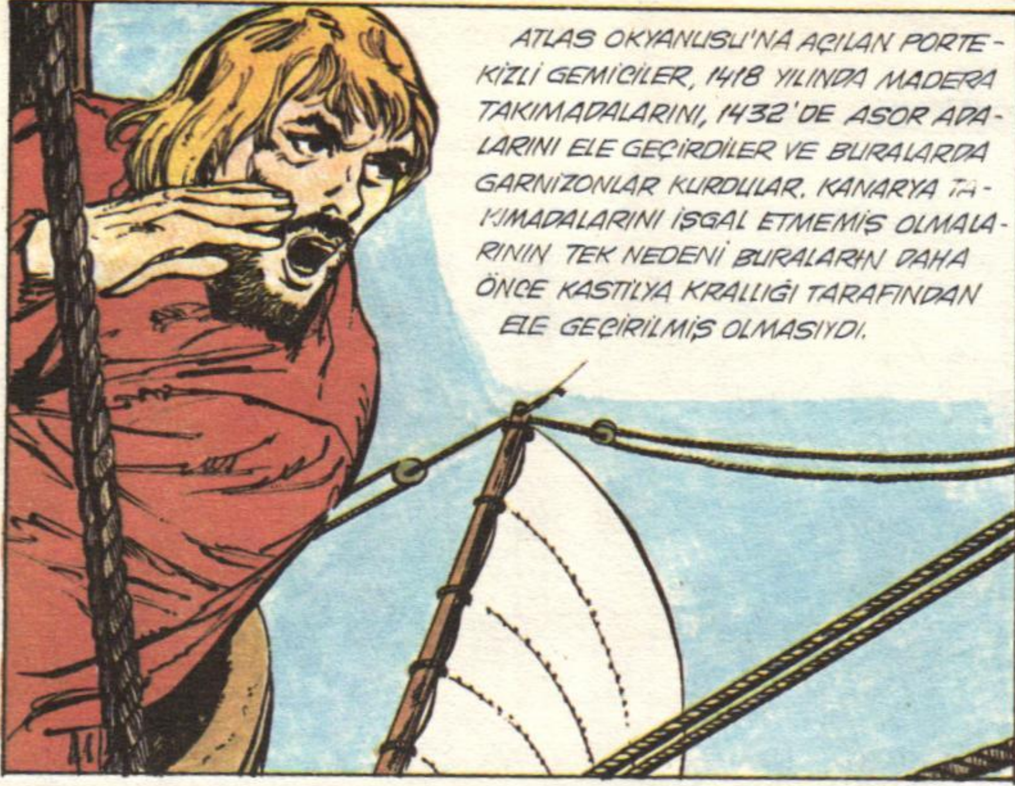
75


ADI GEÇEN FİLONUN
ÖNDE GELEN SİMALA-
RINDAN BİRİ, GEMİCİ
HENRIQUE (HENRİK)'Tİ.
PORTEKİZLİ PRENS
1415 YILINDA ARAPLA-
RIN ELİNDE BULUNAN
CEUTA LİMANINI ELE
GEÇİREREK BURADA
BİR GARNİZON KURDU.


1419'DA İSE PORTEKİZ'İN
GÜNEYİNDE BULUNAN ALGARVE
(ALGARV- ARAPÇA EL-GARB)
EYALETİ VALİLİĞİNE
GETİRİLDİ.

16

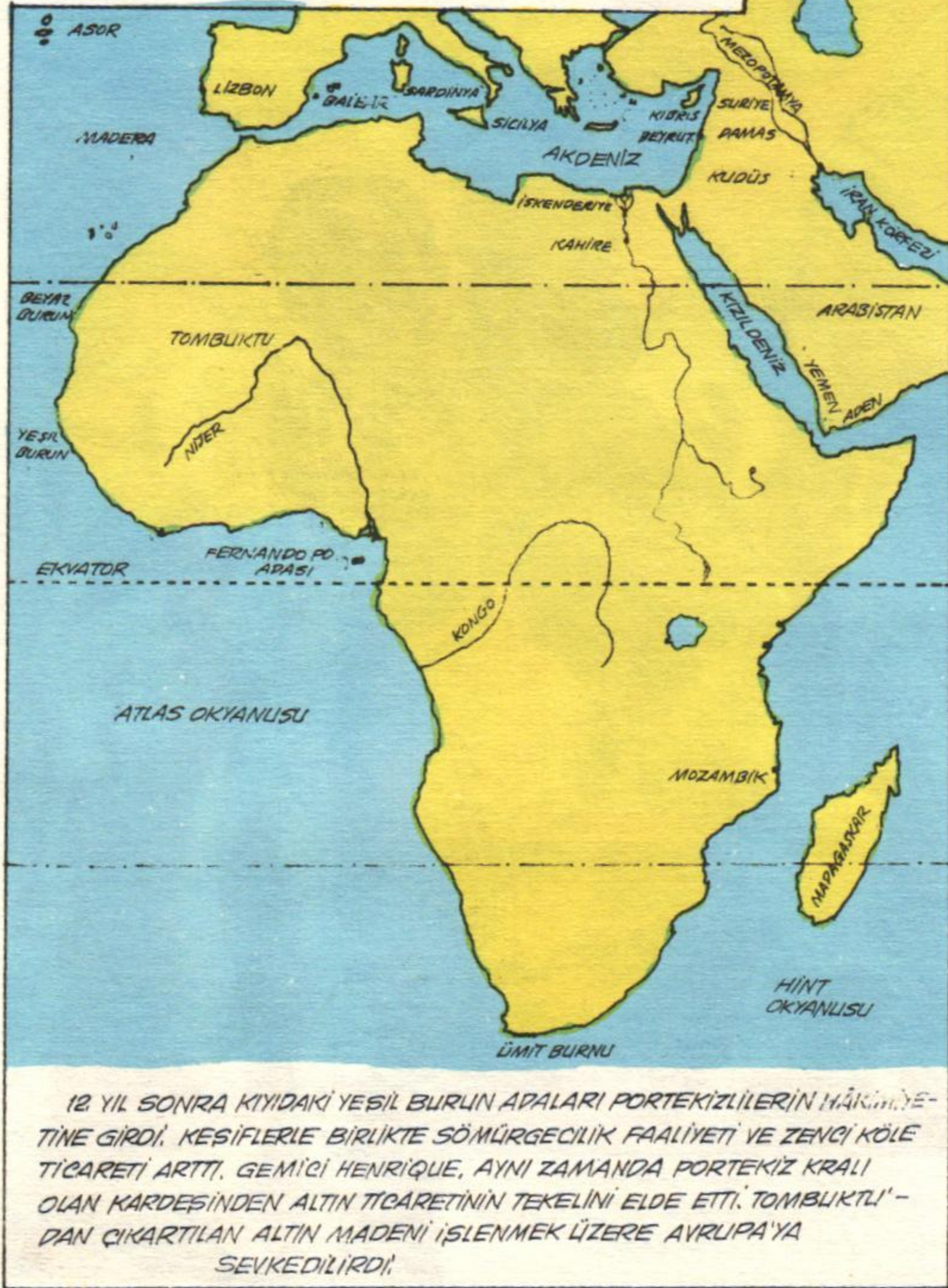

VALİLİĞİ SIRASINDA SAİNT-VİNCENT (SEN VENSAN) BURNU'NUN GÜNEYDOĞUSUNDA YER ALAN SAGRES (SAGR)'DA BİR AKADEMİ KURDU. AKADEMİDE ÇOK SAYIDA DENİZCİ, HARİTACI, ASTRONOM VE GEMİ YAPIMCISI GÖREVLİYDİ.
BURADA GERÇEKLEŞTİRİLEN ORTAK ÇALIŞMA SONUNDA HAREKET KABİLİYETİ YÜKSEK, ÜÇ DİREKLİ KARAVELA TİPİ SAVAŞ GEMİLERİ GELİŞTİRİLEREK DÖNEMİN EN MÜKEMMEL SAVAŞ ARAÇLARINDAN BİRİ NİTELİĞİNDE OLAN NEFLERİN ÇİZİMİNE GEÇİLDİ.
17


ATLAS OKYANUSU'NA AÇILAN PORTEKİZLİ GEMİCİLER, 1418 YILINDA MADERA TAKIMADALARINI, 1432'DE ASOR ADALARINI ELE GEÇİRDİLER VE BURALARDA GARNİZONLAR KURDULAR. KANARYA TAKIMADALARINI İŞGAL ETMEMİŞ OLMALARININ TEK NEDENİ BURALARIN DAHA ÖNCE KASTİLYA KRALLIĞI TARAFINDAN ELE GEÇİRİLMİŞ OLMASIYDI.


BU DÖNEMDE GEMİCİLERİN EN BÜYÜK RÜYASI, HİNDİSTAN'A GİDEN DENİZ YOLUNUN KEŞFİYDİ. İÇLERİNDEN ÇOĞU BUNUN AFRİKA'NIN BATI KIYISININ İZLENEREK BULUNACAĞI GÖRÜŞÜNDEYDİ.

18

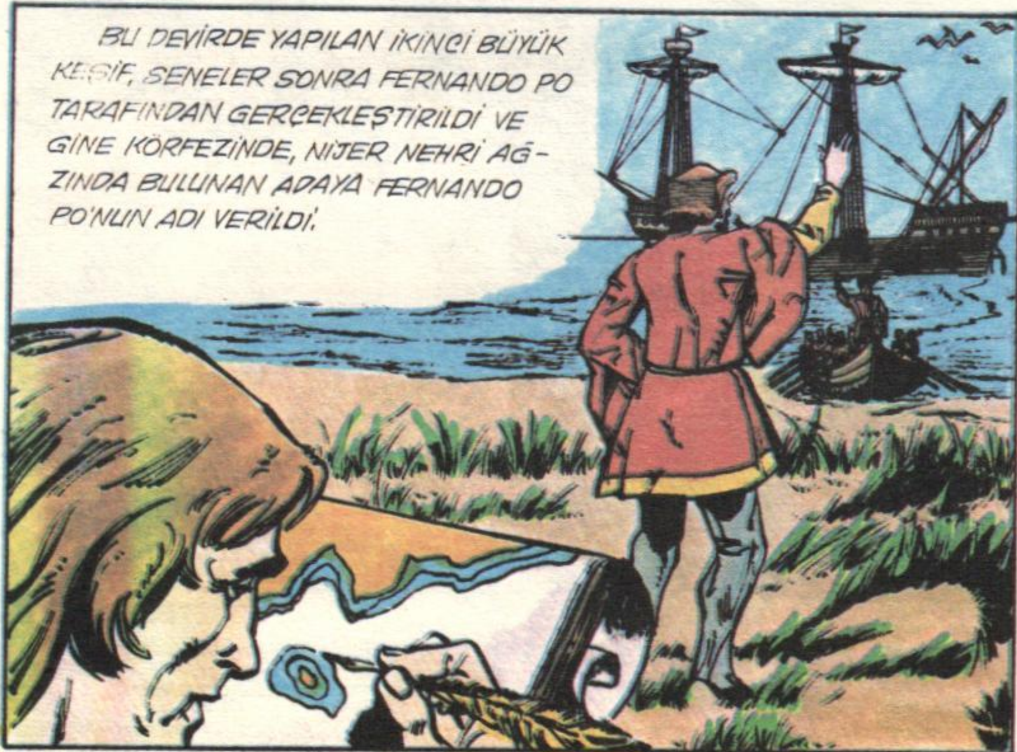

HALK ARASINDA BOJADOR BURNU'NUN ÖTESİNDE ATLANTİK'İN KAYNADIĞI VE GÜNEŞİN İNSANLARI KARARTACAK KADAR YAKTIĞI İNANCI YAYGINDI. GEMİCİ HENRİQUE' KAPTANLARINDAN GİL DE EANNES (JİL DÖ EAN), BU SÖYLENTİLERE KULAKLARINI TIKAYARAK 1434 YILINDA AFRİKA SAHİLLERİNE....
...DOĞRU BİR KEŞİF GEZİSİNE ÇIKTI VE GERİYE ÇOK SAYIDA ZENCİ KÖLE VE ALTINLA DOLU OLARAK DÖNDÜ.
19


SAGRES'Lİ DENİZCİLER ATLAS OKYANUSU'NUN GÜNEYİNE DOĞRU YOLLARINA DEVAM EDEREK 1444 YILINDA YEŞİL BURUN'DA KARAYA ÇIKTILAR.
ASOR
LİZBON
BALEAR
SARDİNYA
MADERA
SİCİLYA
KIBRIS
BEYRUT
SURİYE
MEZOPOTAMYA
ŞAM
AKDENİZ
KUDÜS
İSKENDERİYE
KAHİRE
İRAN KÖRFEZİ
BEYAZ BURUN
KIZILDENİZ
ARABİSTAN
TOMBUKTU
YEMEN
ADEN
YEŞİL BURUN
NİJER
FERNANDO PO. ADASI
EKVATOR
KONGO
ATLAS OKYANUSU
MOZAMBİK
MADAGASKAR
HİNT OKYANUSU
ÜMİT BURNU
12 YIL SONRA KIYIDAKİ YEŞİL BURUN ADALARI PORTEKİZLİLERİN HÂKİMİYETİNE GİRDİ. KEŞİFLERLE BİRLİKTE SÖMÜRGECİLİK FAALİYETİ VE ZENCİ KÖLE TİCARETİ ARTTI. GEMİCİ HENRİQUE, AYNI ZAMANDA PORTEKİZ KRALI OLAN KARDEŞİNDEN ALTIN TİCARETİNİN TEKELİNİ ELDE ETTİ. TOMBUKTU'DAN ÇIKARTILAN ALTIN MADENİ İŞLENMEK ÜZERE AVRUPA'YA SEVKEDİLİRDİ.

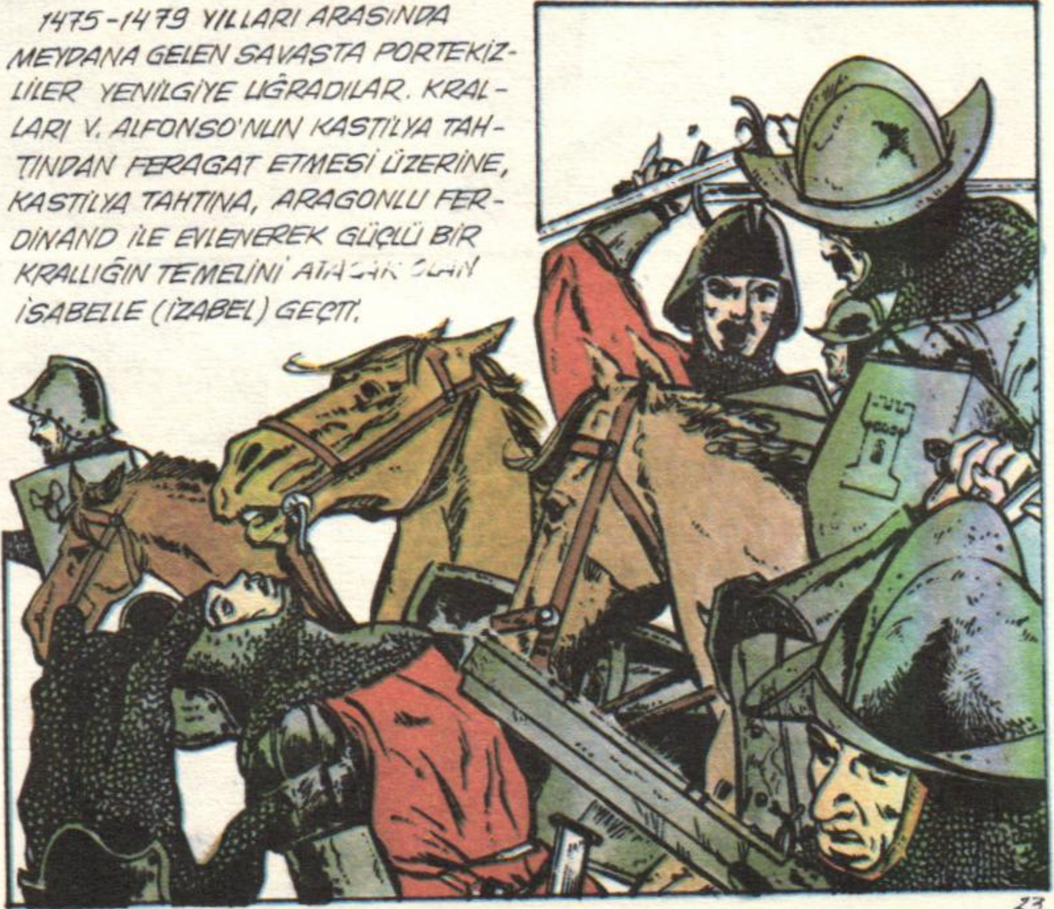
20


HENRIQUE DAHA SONRA PAPA TARAFINDAN ZENCİLER ARASINDA HIRİSTİYANLIĞI YAY-MAKLA GÖREVLENDİRİLDİ VE....
.... BUNUN KARŞILIĞINDA HİNDİSTAN'A KADAR UZAYAN BİR ALANDA BİRTAKIM İMTİYAZLAR ELDE ETTİ.
21


ONUN 1460'TA ÖLÜMÜNDEN SONRA BÜTÜN BU İMTİYAZLAR PORTEKİZ KRALLIĞI'NA DEVRE-DİLDİ.


BU DEVİRDE YAPILAN İKİNCİ BÜYÜK KEŞİF, SENELER SONRA FERNANDO PO TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLDİ VE GİNE KÖRFEZİNDE, NİJER NEHRİ AĞ-ZINDA BULUNAN ADAYA FERNANDO PO'NUN ADI VERİLDİ.


İSPANYA'DA, KASTİLYA VE PORTEKİZ KRALLIKLARI ARASINDA BAŞLAYAN SÜRTÜŞME NEDENİYLE KEŞİFLERE BİR SÜRE ARA VERİLMEK ZORUNDA KALINDI.


1475-1479 YILLARI ARASINDA MEYDANA GELEN SAVAŞTA PORTEKİZLİLER YENİLGİYE UĞRADILAR. KRALLARI V. ALFONSO'NUN KASTİLYA TAHTINDAN FERAGAT ETMESİ ÜZERİNE, KASTİLYA TAHTINA, ARAGONLU FERDİNAND İLE EVLENEREK GÜÇLÜ BİR KRALLIĞIN TEMELİNİ ATACAK OLAN İSABELLE (İZABEL) GEÇTİ.


PORTEKİZLİLER SAVAŞI KAYBETMELERİNE RAĞMEN 1479'DA İMZALANAN ALCAÇOVAS (ALKAKOVAS) BARIŞI İLE AFRİKA'NIN BATI SAHİLLERİNDE SEYRETME VE SÖMÜRGECİLİK FAALİYETİNDE BULUNMA HAKKINI ELDE ETMEYİ BAŞARDILAR.


1481 YILINDA PORTEKİZ TAHTINA II. JOAO GEÇTİ. COĞRAFYA İLMİNE BÜYÜK İLGİ DUYAN KRAL, KEŞİF GEZİLERİNİ SÜRDÜRME KARARINDAYDI. BU AMAÇLA AFRİKA KIYISINDAKİ ELMİNA'DA GÜÇLÜ BİR İSTİHKÂM BÖLGESİ VE ENDÜSTRİ MERKEZİ KURDU.

24

ELMİNA BİRKAÇ YIL İÇİNDE ÖNEMLİ BİR TİCARET VE ULAŞIM MERKEZİ HALİNE GELDİ. KÖLE, FİLDİŞİ, ALTIN VE BAHARAT TİCARETİ BU MERKEZDEN YÖNETİLİRDİ.





DİEGO CAM'IN 1483 YILINDA KONGO KIYILARINI KEŞFETMESİYLE BİRLİKTE PORTEKİZLİLERİN DENİZ TİCARETİ ALANINDAKİ GÜÇLERİ BİR KAT DAHA ARTTI.


ANCAK AFRİKA'NIN EN GÜNEY UCU HENÜZ KEŞFEDİLMEMİŞ DURUMDAYDI. BU GEZİYLE GÖREVLENDİRİLEN BARTOLOMEU DİAS....
...LİZBON'DAN DENİZE AÇILDI. UZUN VE ZORLU BİR YOLCULUKTAN SONRA 1488 YILINDA "FIRTINALAR BURNU" ADINI VERDİĞİ YERE ULAŞTI. BURAYA DAHA SONRA KRAL II. JOAO TARAFINDAN "ÜMİT BURNU" ADI VERİLMİŞTİR.
26


BU ARADA KASTİLYA KRALLIĞI 1462'DE CEBELİTARIK (GİBRALTAR) LİMANINI ARAPLARDAN GERİ ALMAYI BAŞARMIŞ VE GRANADA'DAKİ ARAP KRALLIĞINI VERGİYE BAĞLAMIŞ DURUMDAYDI.


ARAGON KRALLIĞI İSE DOĞUDAKİ SÖMÜRGELERİNİ SÜREKLİ ARTIRMA ÇABASI İÇİNDEYDİ. BALEAR ADALARI, SARDİNYA VE SİCİLYA BU DÖNEMDE ARAGON KRALLIĞI'NA BAĞLI OLUP, NAPOLİ VE CENOVA İLE DE İYİ KOMŞULUK İLİŞKİLERİ SÜRDÜRÜLMEKTEYDİ.

27



KASTİLYA KRALİÇESİ İSABELLE İLE ARAGON KRALI FERDİNAND'IN EVLENMELERİ SONUCU KURULAN BİRLEŞİK KRALLIKTA İKTİDAR, SOYLULARA KARŞI BÜYÜK GÜÇ KAZANDI.
"KATOLİK KRALLAR" MERKEZİ İDAREYİ GÜÇLENDİREREK DENİZLERDE BÜYÜK BİR İMPARATORLUK KURMAYI AMAÇLAMAKTAYDILAR, ANCAK GRANADA KRALLIĞI'NIN VERGİ ÖDEMEYİ REDDETMESİ ÜZERİNE PATLAK VEREN SAVAŞ, BU PROJENİN BİR SÜRE ERTELENMESİNE YOL AÇTI.
28


ON YIL SÜREN SAVAŞ SONUNDA MAĞRİPLİLER 1492 YILINDA İSPANYA YARIMADASINDAN BÜTÜNÜYLE UZAKLAŞTIRILDILAR. ŞİMDİ SIRA DENİZLERDE BİR İMPARATORLUK KURMA KONUSUNDA KOMŞULARI PORTEKİZLİLERLE REKABETE GELMİŞTİ.
29


İSPANYA, DAHA DOĞRU BİR DE-
YİMLE KASTİLYA-ARAGON BİRLEŞİK
KRALLIĞI, BİZANS'IN YIKILMASINDAN
SONRA TÜRKLERİN ELİNE GEÇMİŞ
OLAN TİCARET TEKELİNİ YENİDEN
ELE GEÇİRMEK AMACIYLA BAŞKA
YOLLAR ARAMAYA KOYULDU.


BU AMAÇLA ATLAS OKYA-
NUSU'NDA SÜREKLİ BATIYA
GİDİLEREK HİNDİSTAN'A ULA-
ŞILACAĞI GÖRÜŞÜNÜ SAVU-
NAN CENOVALI GEMİCİ KRİS-
TOF KOLOMB'U DESTEKLE-
MEYE KARAR VERDİ.

30


KRİSTOF KOLOMB'UN İDARESİNDE İKİ KARAVELA VE 80 TON AĞIRLIĞINDA BİR NEFTEN OLUŞAN FİLO, BERABERİNDE 87 DENİZCİ OLDUĞU HALDE 1492 AĞUSTOS'UNDA PALOS LİMANINDAN DENİZE AÇILDI.
KOLOMB, KRALLIĞA AİT BELGELERİN YANI SIRA BERABERİNDE BİR DE HİNDİSTAN'DAKİ KATAY (MARKO POLO'NUN GEZİSİNDEN SONRA ÇİN'E VERİLEN AD) HAKANINA HİTABEN YAZILMIŞ BİR MEKTUP GÖTÜRMEKTEYDİ.

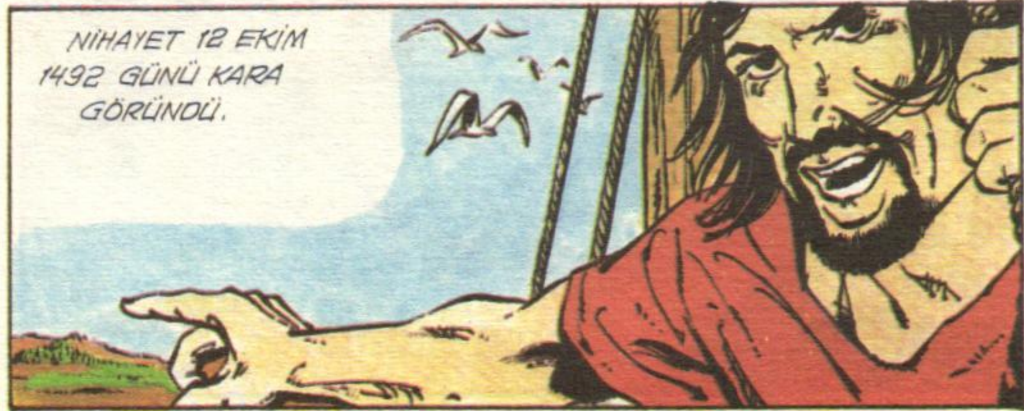




AÇIK DENİZDEKİ YOLCULUK HAFTALARCA DEVAM ETTİ, ANCAK HİNDİSTAN SAHİLLERİNE BİR TÜRLÜ ULAŞILAMIYORDU.

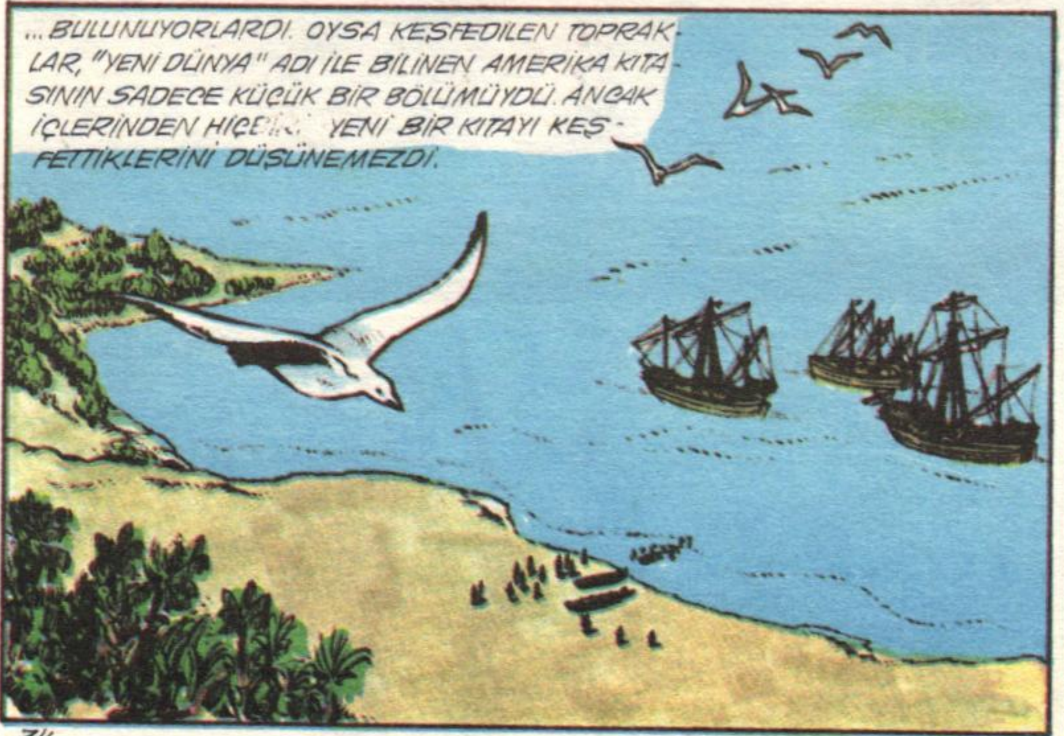



ANCAK KOLOMB'UN KISA SÜREDE SÜKÛNETİ SAĞLAMASI ÜZERİNE GEMİLER BATIYA DOĞRU YOLLARINA DEVAM ETTİLER.


NİHAYET 12 EKİM 1492 GÜNÜ KARA GÖRÜNDÜ.

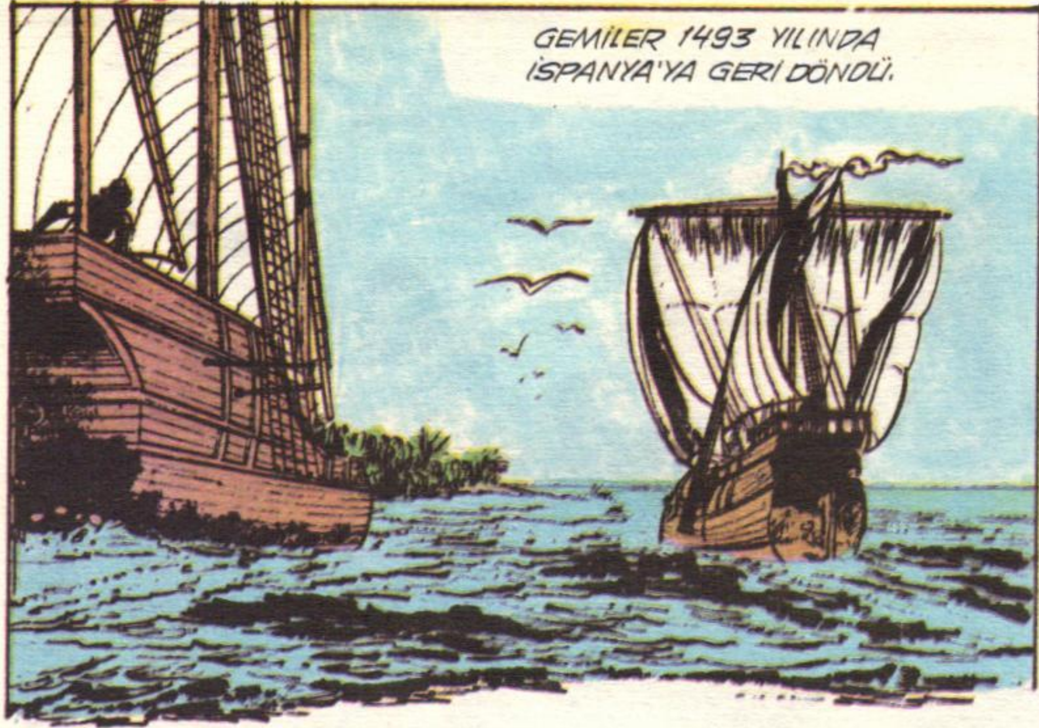
33


KRİSTOF KOLOMB KARAYA ÇIKTIKLARI BU YERE "SAN SALVADOR" ADINI VERDİ. BUGÜNKÜ BAHAMA ADALARINA ULAŞAN DENİZCİLER ASYA KITASINA AYAK BASTIKLARINA İNANMAKTA BÜYÜK BİR HATAYA DÜŞMÜŞ...


...BULUNUYORLARDI. OYSA KEŞFEDİLEN TOPRAKLAR, "YENİ DÜNYA" ADI İLE BİLİNEN AMERİKA KITASININ SADECE KÜÇÜK BİR BÖLÜMÜYDÜ. ANCAK İÇLERİNDEN HİÇBİRİ YENİ BİR KITAYI KEŞFETTİKLERİNİ DÜŞÜNEMEZDİ.

34


"SANTA MARİA," NİNA VE "PİNTA" ADLI GEMİLER, BUGÜN KARAYİP DENİZİ ADI VERİLEN SULARDA İLER-LEYEREK ÇOK SAYIDA ADAYA....
...YANAŞTILAR.. YERLİ HALK NE ÇİNLİ-LERE, NE ARAPLARA, NE DE HİNDULARA BENZİYORDU. KOLOMB BUNLARA "HİNTLİLER" ADINI VERDİ.
35


GEMİLER 1493 YILINDA İSPANYA'YA GERİ DÖNDÜ.


GEZİ HAKKINDA KRAL VE KRALİÇEYE VERDİĞİ BİLGİLERDE HÂLÂ HİNDİSTAN'A GİDEN YOLU BULDUĞUNDA ISRAR EDİYOR VE GÖRDÜĞÜ ADALARIN HİNDİSTAN'IN ÇOK YAKININDA YER ALDIKLARINI İDDİA EDİYORDU.

36


PORTEKİZ KRALI II. JOAO, BU KONUDA KOLOMB KADAR EMİN OLMAMAKLA BİRLİKTE, ALCAÇOVAS ANLAŞMASI'NA VE KATOLİK KİLİSESİNİN GEMİCİ HENRIQUE'E TANIMIŞ OLDUĞU İMTİYAZLARA DAYANARAK ADI GEÇEN TOPRAKLAR ÜZERİNDE HAK İDDİA....


...ETMEKTE GECİKMEDİ. BÖYLECE ULUSLARARASI BİR BUHRAN DOĞDU. BU BUHRANI ÇÖZÜME KAVUŞTURABİLECEK TEK MAKAM PAPALIKTI.

37


PAPA VI. ALEXANDER YENİ KEŞFEDİLMİŞ OLAN TOPRAKLARIN İDARESİNİ İSPANYA'YA VERDİ. DAHA SONRA BİR EMİRNAME YAYINLAYARAK İKİ ÜLKE ARASINDAKİ SINIRI, ASOR ADALARI İLE YEŞİL BURUN'UN 100 FERSAH BATISINDA , KUZEY-GÜNEY DOĞRULTUSUNDA HAYALİ BİR HAT OLARAK TESPİT ETTİ.


BUNA GÖRE BU HATTIN BATISINDA KALAN KARA VE DENİZLER İSPANYA'YA, DOĞUSUNDAKİLER PORTEKİZ'E AİTTİ. İSPANYOL ASILLI PAPA'NIN BU KARARINDA, İZLENEN POLİTİKANIN OLDUĞU KADAR MİLLİYETÇİ DUYGULARIN DA AĞIR BASTIĞI GÖRÜLÜR.

38


7 HAZİRAN 1494'TE KATOLİK KRALLAR İLE PORTEKİZ KRALI JOAO ARASINDA TORDESİLLAS'TA İMZA-LANAN BİR ANLAŞMA İLE PAPA VI. ALEXANDER TARAFINDAN 1493'TE TESPİT EDİLEN SINIR, YEŞİL BURUN ADALARI'NIN 370 km. KADAR BATISINA ALINDI.
39

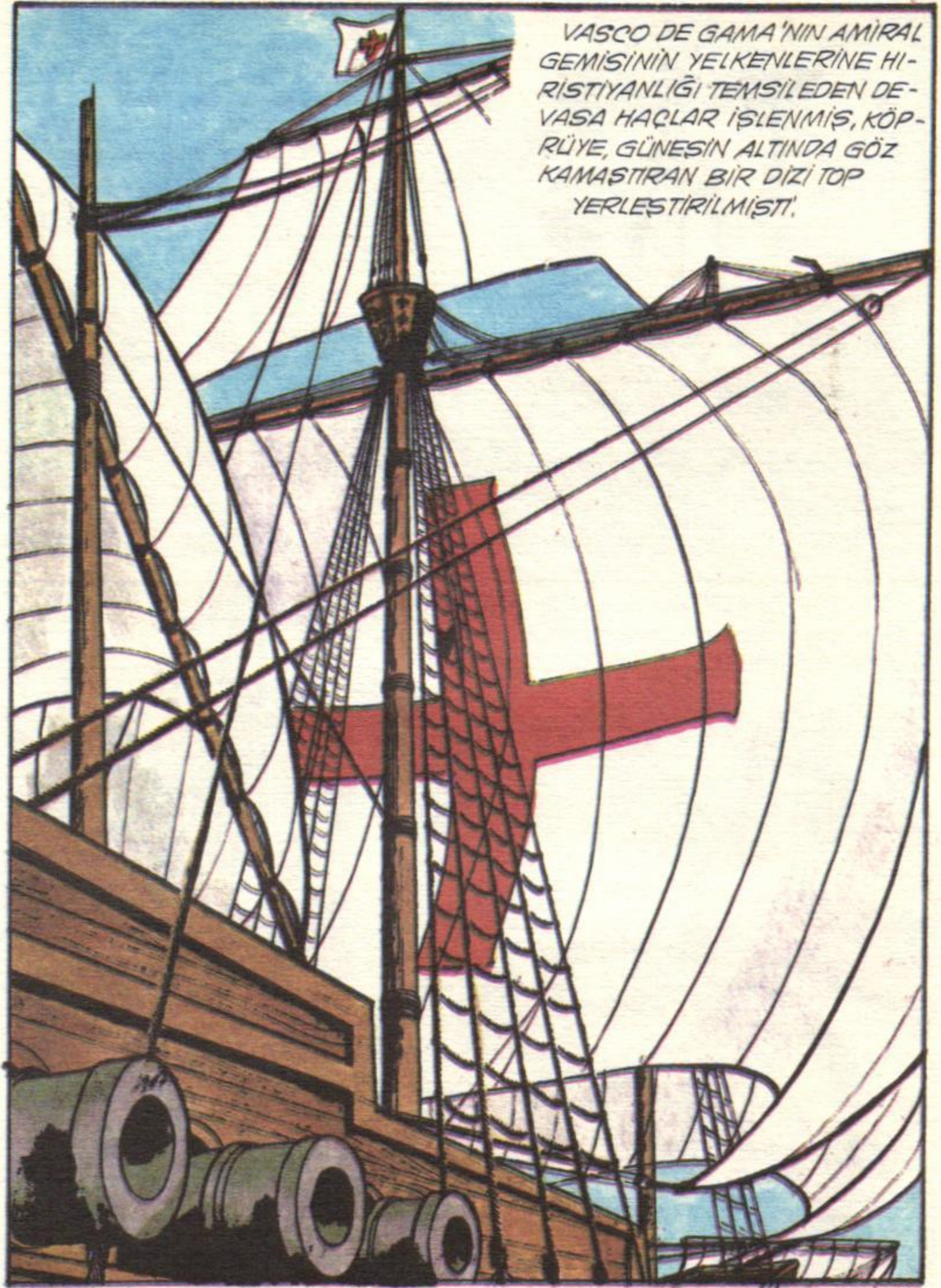
KOLOMB'UN İZLEDİĞİ YOLUN HİNDİSTAN'A VARMADIĞININ BİLİNCİNDE OLAN PORTEKİZ, DOĞUYA DOĞRU YENİ YOLLAR ARAMAYA KOYULDU.





BU KEZ SOYLU BİR AİLEDEN GELEN 30 YAŞLARINDAKİ USTA DENİZCİ VASCO DE GAMA (VASKO DÖ GAMA), ÜMİT BURNU'NU DOLAŞARAK AFRİKA KITASININ BATI SAHİLLERİNE ULASMAK DÜŞÜNCESİYLE 1497 YILININ BİR TEMMUZ GÜNÜ, TAJO NEHRİNİN DENİZE DÖKÜLDÜĞÜ YERDE DEMİR ALDI.

40

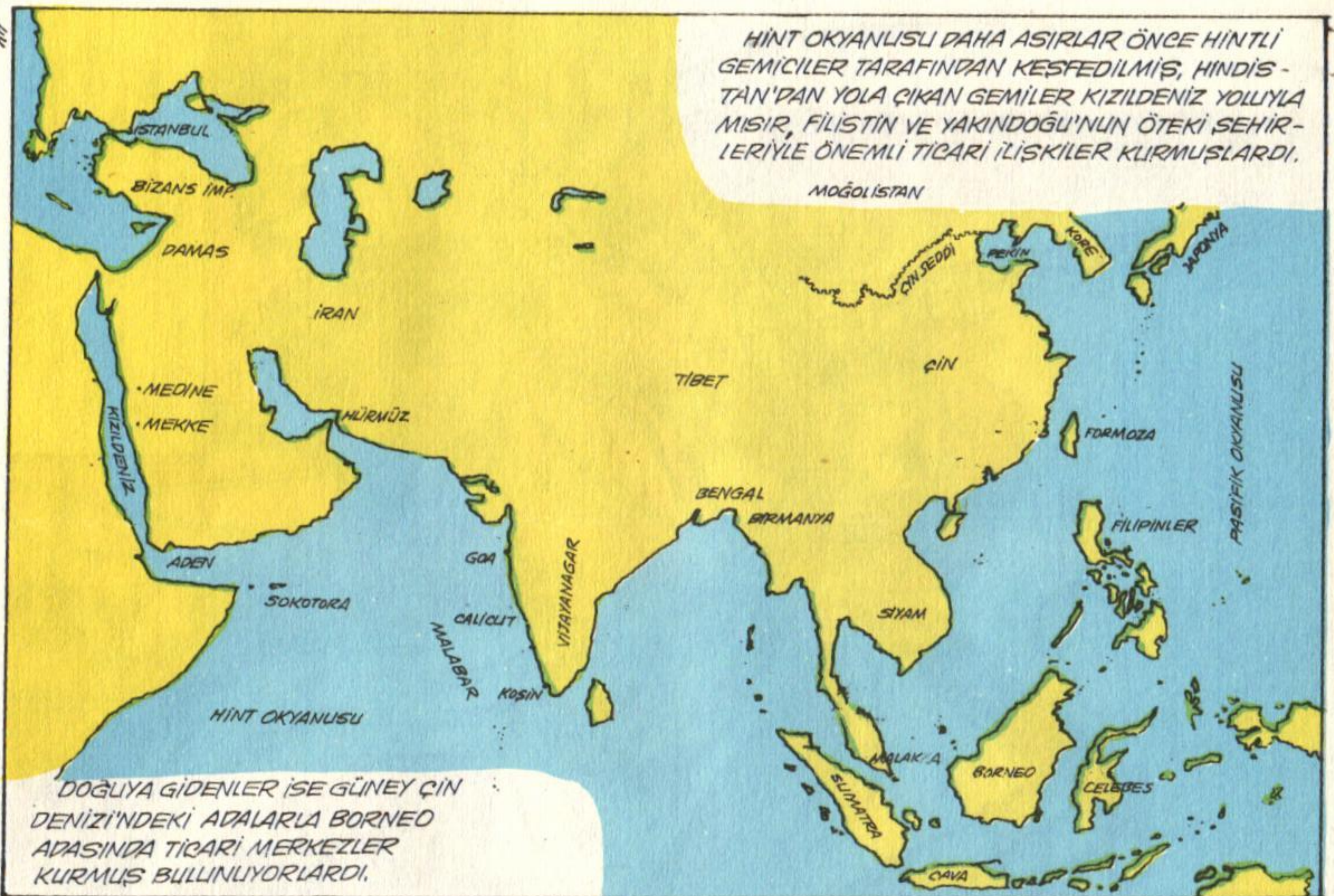

VASCO DE GAMA'NIN AMİRAL GEMİSİNİN YELKENLERİNE HIRİSTİYANLIĞI TEMSİLEDEN DEVASA HAÇLAR İŞLENMİŞ, KÖPRÜYE, GÜNEŞİN ALTINDA GÖZ KAMAŞTIRAN BİR DİZİ TOP YERLEŞTİRİLMİŞTİ.
41


ÜMİT BURNU'NA KADAR OLAN YOLCULUK OLAYSIZ GEÇTİ. HİNT OKYANUSU'NA GİRİŞTE DE ÖNEMLİ BİR OLAY OLMADI. MOZAMBİK'E YAKLAŞTIKLARINDA ARAP TİCARET GEMİLERİYLE KARŞILAŞTILAR.

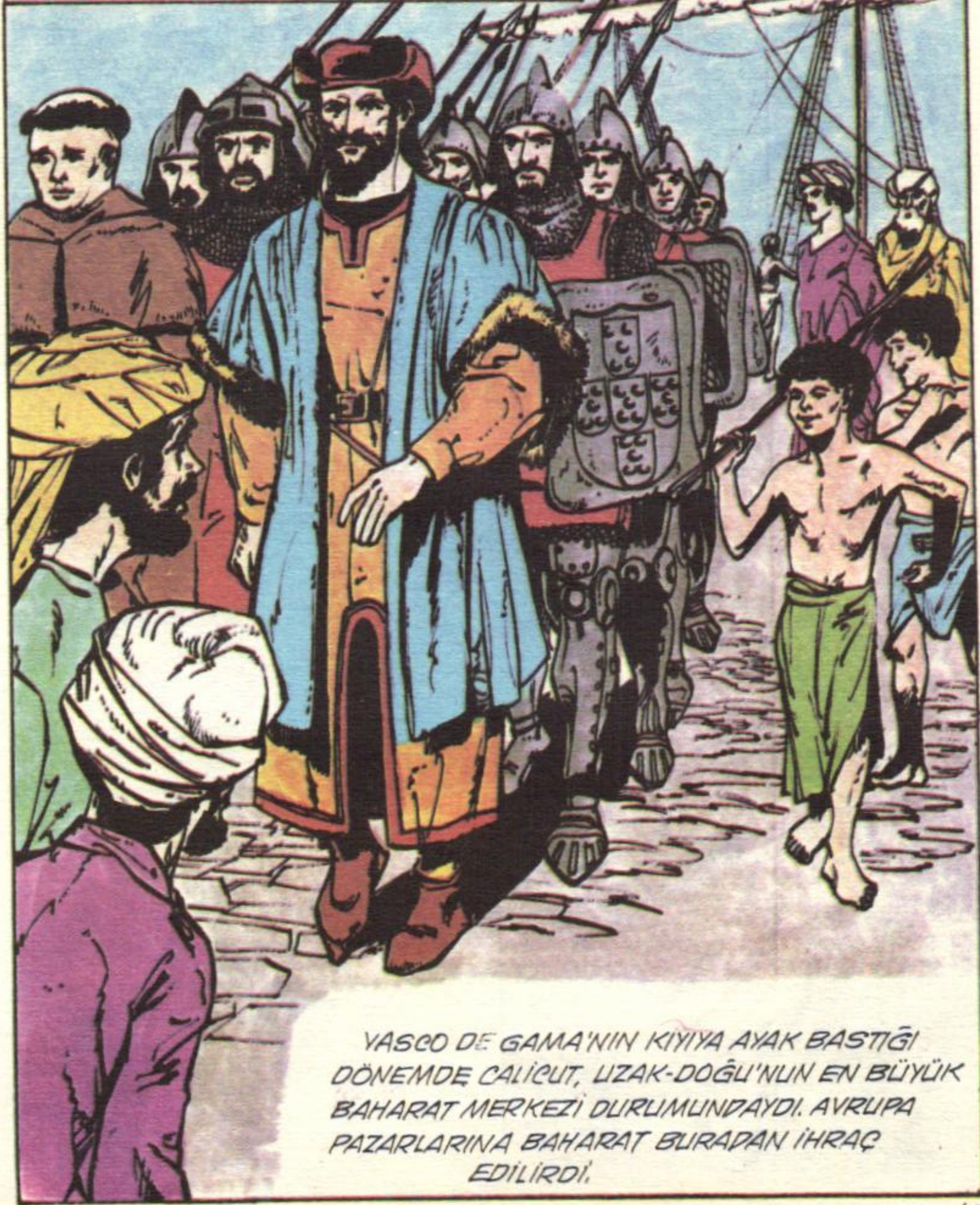

MOMBASA'DA OLDUĞU GİBİ MOZAMBİK'İN MÜSLÜMAN HALKI DA BU YENİ GELENLERİ PEK CANDAN KARŞILAMADI.

42


ANCAK MELİNDA'YA YANAŞTIKLARINDA ŞANS ONLARDAN YANAYDI. VASCO DE GAMA, BURADA TANIŞTIĞI GUCARAT ASILLI MÜSLÜMAN BİR DÜMENCİDEN, BÜYÜK YARDIM GÖRDÜ. PORTEKİZ FİLOSU, HİNT OKYANUSU'NU ÇOK İYİ TANIYAN BU DÜMENCİNİN YARDIMIYLA...
...MALABAR'A DOĞRU YOLUNA DEVAM ETTİ VE MAYIS 1498'DE CALİCUT (KALİKUT)'A YANAŞTI. ARTIK RÜYALARI GERÇEK OLMUŞ, HİNDİSTAN'A ULAŞMAYI BAŞAR-MIŞLARDI.
43


44
HİNT OKYANUSU DAHA ASIRLAR ÖNCE HİNTLİ GEMİCİLER TARAFINDAN KEŞFEDİLMİŞ, HİNDİSTAN'DAN YOLA ÇIKAN GEMİLER KIZILDENİZ YOLUYLA MISIR, FİLİSTİN VE YAKINDOĞU'NUN ÖTEKİ ŞEHİRLERİYLE ÖNEMLİ TİCARİ İLİŞKİLER KURMUŞLARDI.
MOĞOLİSTAN
İSTANBUL
BİZANS İMP.
DAMAS
İRAN
ÇİN SEDDİ
PEKİN
KORE
JAPONYA
ÇİN
TİBET
MEDİNE
MEKKE
KIZILDENİZ
HÜRMÜZ
FORMOZA
PASİFİK OKYANUSU
BENGAL
BİRMANYA
FİLİPİNLER
ADEN
GOA
SOKOTORA
CALİCUT
MALABAR
VİJAYANAGAR
SİYAM
KOŞİN
HİNT OKYANUSU
MALAKKA
BORNEO
CELEBES
SUMATRA
CAVA
DOĞUYA GİDENLER İSE GÜNEY ÇİN DENİZİ'NDEKİ ADALARLA BORNEO ADASINDA TİCARİ MERKEZLER KURMUŞ BULUNUYORLARDI.

ASIRLAR SONRA BÖLGEYE GELEN
ARAP TACİRLERLE HİNTLİ GEMİCİLER
ARASINDA DOSTANE İLİŞKİLER KURUL-
DU. BİRBİRLERİNİ RAKİP OLARAK
GÖRMÜYORLARDI.



CALİCUT KRALI ZAMORİN, ARAP TİCARET GEMİLERİNDEN YÜKLÜ BİR VERGİ ALMAKTA VE PORTEKİZLİ GEMİCİLERE KOLAY KOLAY YARDIMDA BULUNMAYACAĞA BENZİYORDU. BUNA RAĞMEN BELİRLİ BİR GÜMRÜK VERGİSİ ÖDEMELERİ KARŞILIĞINDA KENDİLERİNE TİCARET İZNİ VERDİ.





VASCO DE GAMA BU GEZİSİYLE BÜYÜK BİR ÜNE KAVUŞMUŞ DURUMDAYDI. GERİ DÖNDÜĞÜNDE KRALA GÖRDÜĞÜ YERLERİ BİR BİR ANLATTI VE TANIK OLDUĞU ZENGİNLİKLERDEN SÖZ ETTİ. İKİNCİ KEZ YOLA ÇIKAN GEMİLER BU DEFA ASKERİ BİR HAREKÂTA GİDER GİBİYDİLER.

46


PEDRO ALVARES CABRAL (KABRAL) KOMUTASINDAKİ 33 GEMİ VE 1500 DENİZCİDEN OLUŞAN FİLO, ZAMORİN'İ BÖLGEDE BİR MERKEZ KURMA VE 5 RAHİBE OTURMA İZNİ VERME KONUSUNDA İKNA ETMEK ÜZERE DENİZE AÇILDI.


GEMİLERDEN SADECE ALTISI HİNDİSTAN'A ULAŞABİLDİ. CABRAL YİNE DE BÖLGEDE TİCARET YAPMA VE YERLEŞME İZNİNİ ELDE ETMEYİ BAŞARMIŞT

47


TABİ BU ARADA HİNTLİLERLE PORTEKİZLİLER ARASINDA REKABETTEN KAYNAKLANAN BİR ÇATIŞMA ÇIKMAKTA GECİKMEDİ. KISA BİR ÇARPIŞMA SONUNDA CABRAL ADAMLARINDAN 50'SİNİ YİTİRDİ.


PORTEKİZ GEMİLERİ LİMANI TERK EDEREK KENTİ TOP ATEŞİNE TUTTULAR. BUNA KARŞILIK KRAL DA BÜTÜN GEMİLERİN PORTEKİZLİLERİN PEŞİNE DÜŞMELERİ EMRİNİ VERDİ.

48


BU DENLİ GÜÇLÜ BİR DONANMA KARŞISINDA YAPILACAK BİR ŞEY OLMADIĞINI GÖREN KAPTAN OKYA-NUSA AÇILMAYI TERCİH ETTİ.
PORTEKİZLİLER UĞRADIKLARI BU YENİL-GİYE RAĞMEN UZAK-DOĞU TİCARETİNİ ELE GEÇİRMEYE KARARLIYDILAR. ZİRA HER TÜRLÜ RİSKE RAĞMEN ELDE EDİLECEK OLAN KÂR OLAĞANÜSTÜ BOYUTLARDAYDI.
49


VASCO DE GAMA 1502 YILINDA HİNDİSTAN'A GİTMEK ÜZERE YENİDEN YOLA ÇIKTI. BU KEZ UNVANLARINA PORTEKİZ KRALI TARAFINDAN BİR YENİSİ EKLENMİŞ BULUNUYORDU: ETYOPYA, ARABİSTAN, İRAN VE HİNDİSTAN TİCARETİYLE, DENİZ KEŞİF FİLOSUNUN TEK YETKİLİSİ.


VASCO DE GAMA KENDİSİNE VERİLEN BU YETKİLERE DAYANARAK ÖNÜNE ÇIKAN BÜTÜN GEMİLERİ DARMADAĞIN ETTİ.

50


VASCO DE GAMA'NIN GELDİĞİ HABERİNİN CALİCUT'A ULAŞMASI ÜZERİNE ARAP TA-CİRLER KISA SÜREDE BİR DONANMA OLUŞ-TURARAK SAVAŞ HA-ZIRLIKLARINA BAŞ-LADILAR.


KOŞİN'DE MEYDANA GELEN SAVAŞTA CALİ-CUT DONANMASI ÜSTÜN GÜCÜNE RAĞMEN PORTEKİZLİLERİN TOP ATIŞLARI KARŞISINDA ACİZ KALDI.
57


PORTEKİZ DOĞU İLE OLAN TİCARETTE ANVERS'Lİ BANKER VE TÜCCARLARDAN BÜYÜK DESTEK GÖRDÜ. ANCAK BU YETKİYİ ELİNDE TUTABİLMEK İÇİN BÖLGEDEKİ BÜTÜN DENİZLERİ KONTROLÜ ALTINA ALMASI GEREKİYORDU.


BU GÖREV KAYDADEĞER BİR BAŞKA GEMİCİ OLAN AFFONSO ALBUQUERQUE (AFFONSO ALBÜKERK)'E VERİLDİ. AFFONSO STRATEJİK ALANLARDA BİR DİZİ İSTİHKÂM BÖLGESİ KURARAK TİCARETİ GÜVENCE ALTINA ALDI VE REKABET ŞANSINI ORTADAN KALDIRDI.

52

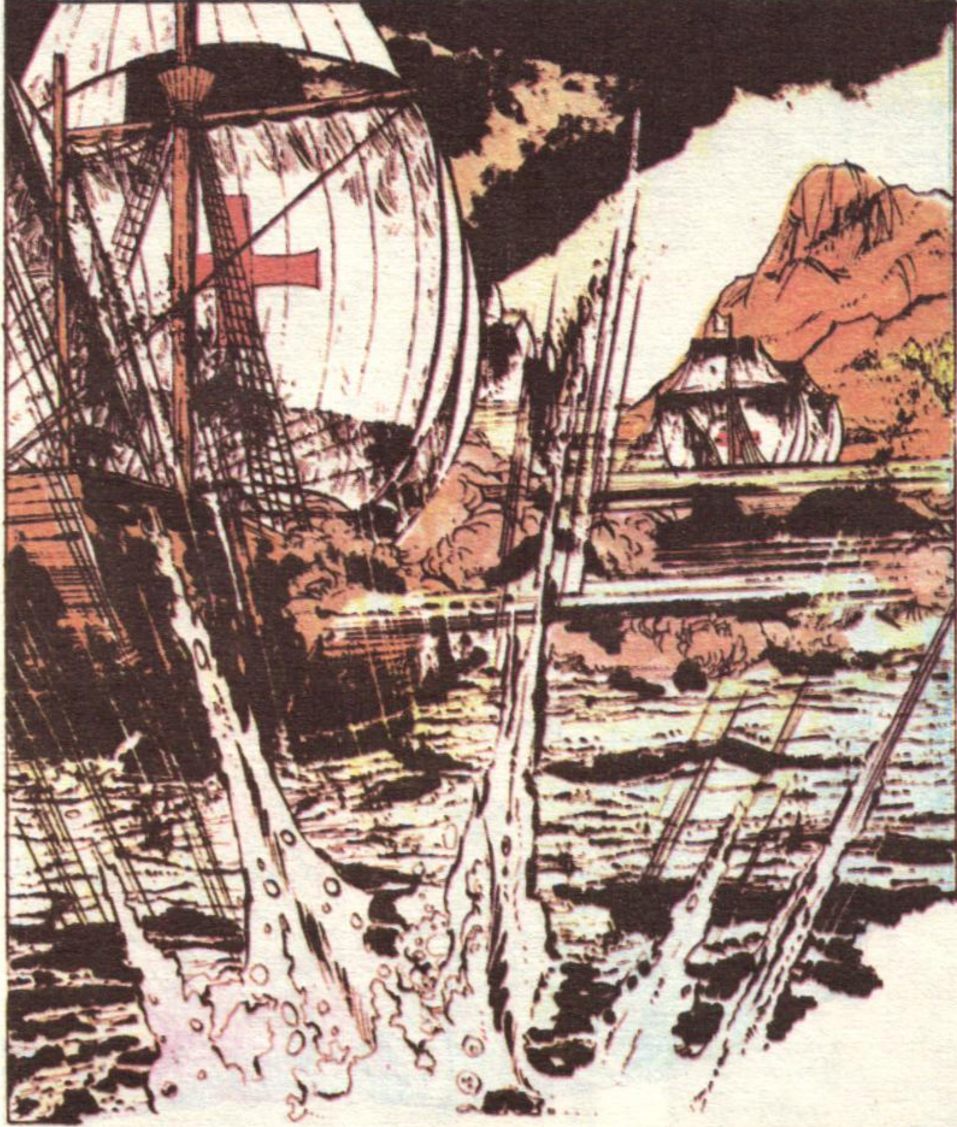

SOKOTORA (KIZILDENİZ YAKININ-DA), HÜRMÜZ (BASRA KÖRFEZİ Gİ-RİŞİNDE) VE GOA (MALABAR SAHİ-LİNİN KARŞISINDA) ADALARINI FETHEDEREK, ARAPLARI BU SULAR-DAN UZAKLAŞTIRDI VE BÜTÜN HİNT OKYANUSU'NA EGEMEN OLDU.


VİJAYANAGAR BÖLGESİNİN ASIRLARDAN BERİ MÜSLÜ-MANLARLA ÇEKİŞME HALİNDE OLAN HİNTLİ RACALARIYLA, DOSTANE İLİŞKİLER KURDU.

53


BÜTÜN BU İYİ GELİŞMELERE RAĞMEN BAHARATIN BÜYÜK BÖLÜMÜNÜN İNDONEZYA ADALARINDA ÜRETİLDİĞİNİN VE MALAKKA'DA DEPOLANDIĞININ BİLİNCİNDEYDİ.
MALAKKA BOĞAZI AYNI ZA-MANDA PASİFİK OKYANUSU'NA AÇILMAYI SAĞLIYORDU. GEREK MOLÜK ADALARI'NDAN, GEREKSE ÇİN VE JAPONYA'DAN İTHAL EDİLEN MALLAR BU BOĞAZ ARACILIĞIY-LA TAŞINIRDI.
54

1511'DE KENTE SALDIRMADAN ÖNCE ADAMLARINA ŞU KONUŞMAYI YAPTI: "EĞER MALAKKA'YI ARAPLARIN ELİNDEN ALABİLİRSEK, KAHİRE VE MEKKE'Yİ DE ELE GEÇİREBİLİR, DOLAYISIYLA VENEDİK'İ BAHARATI PORTEKİZ'DEN SATIN ALMAK ZORUNDA BIRAKABİLİRİZ." BUNUN ÜZERİNE HAREKETE GEÇEN ORDU ŞEHRİ KANLI BİR ŞEKİLDE ELE GEÇİRDİ. ÖLÜMDEN KURTULAN MÜSLÜMANLAR KÖLE OLARAK SATILDILAR. ANCAK ŞEHRİN ÇİNLİ, HİNTLİ VE BİRMANYALI HALKINA DOKUNULMADI.



55


KISA BİR SÜRE SONRA KANTON VE ÇUANG ÇU
SAHİLLERİNE YANAŞAN PORTEKİZLİ GEMİCİLER,
ÇİN TOPRAKLARINDA ÜSLER KURMAK İSTEMELERİ
ÜZERİNE ŞİDDETLE GERİ PÜSKÜRTÜLDÜLER.


PEKİN'LE SÜRDÜRÜLEN BARIŞÇI MÜZAKERE-
LER SONUNDA PORTEKİZLİLER ÇİN'İN GÜNEYİN-
DEKİ LİMANLARDA TİCARET YAPMA VE MAKAO'-
DA YERLEŞME İMTİYAZINI ELDE ETTİLER.


BUNUNLA DA YETİNMEYEREK 1500'DE ALVARES CABRAL (KABRAL) KOMUTASINDA ATLANTİK'İ AŞTILAR VE BUGÜNKÜ BREZİLYA'DA KARAYA ÇIKTILAR. BURADA BİR BİTKİDEN ELDE ETTİKLERİ KIRMIZI BOYADAN (BRAİSİL – BREZİL) DOLAYI BÖLGEYE "BREZİLYA" ADI VERİLDİ.

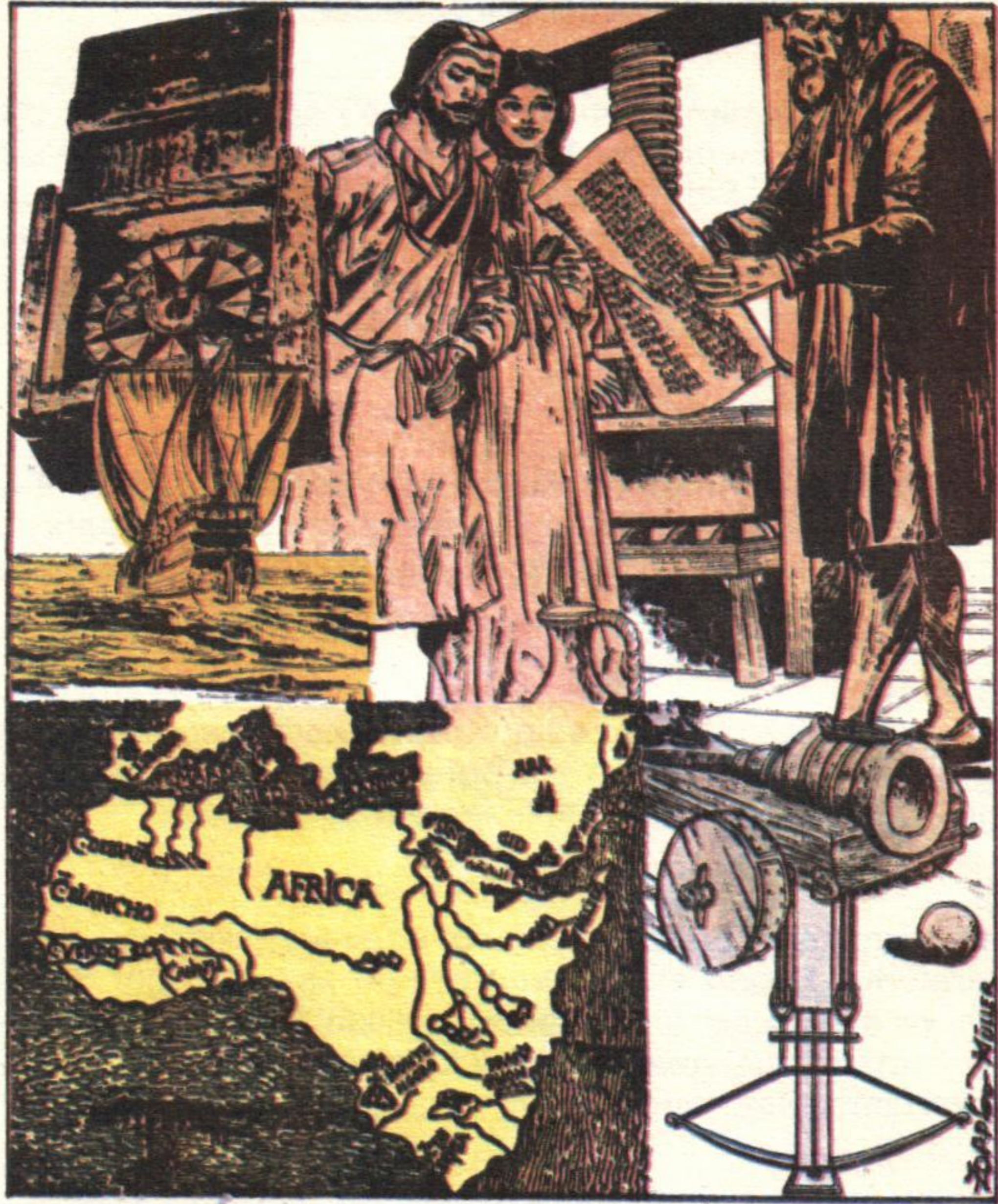

DENİZAŞIRI GELİŞMENİN BU İLK DÖNEMİNDE PORTEKİZ'E AİT TOPRAKLAR BİRER TİCARET MERKEZLERİ OLMAKTAN ÖTEYE GEÇEMEMEKTEYDİ.

57


ELE GEÇİRİLEN YERLERİN SÖMÜRGE-
LEŞTİRİLMESİNE ÇALIŞILMAZDI. BÖL-
GENİN TENHA BİR KÖŞESİNE BİR KA-
LE İNŞA EDİLİR VE ÖNÜNDEKİ LİMAN
GEMİLERİN BARINDIĞI BİR ÜS OLA-
RAK KULLANILIRDI.


AĞZINA KADAR MALLA YÜKLÜ BİRER DEPO
DURUMUNDA OLAN BU KALELER, KORSANLAR VE
RAKİP TİCARET GEMİLERİ TARAFINDAN SIK SIK
BASKINA UĞRAR VE KANLI ÇARPIŞMALAR
MEYDANA GELİRDİ.

58



1508'DE MİLANO'DA BASILAN İLK AFRİKA HARİTASI

BİRBİRLERİNDEN FARKLI YAPIYA SAHİP OLMALARINA RAĞMEN İSPANYA İLE PORTEKİZ'İN DENİZAŞIRI KOLONİLER KURMADAKİ AMAÇLARI AYNI OLUP, XV. YÜZYIL İNSANININ TUTKULU, ATAK VE MACERAPEREST KARAKTERİNİN BİR SONUCUDUR. KEŞİFLER SAYESİNDE DÜNYANIN BOYUTLARI GENİŞLEMİŞ VE YENİÇAĞ, TOPLUM YAŞAMINDA BÜYÜK DEĞİŞİKLİKLERİ DE BERABERİNDE GETİRMİŞTİR.

59

DÖNEMİN KRONOLOJİK GELİŞİMİ

1419
Daha sonra **"Gemici Henrique"** (Henrik) adıyla anılacak olan Portekiz prensi Henrique, bu tarihte Algarve (Algarv) eyaleti valiliğine getirildi. Saint-Vincent (Sen Vensan) Burnu'nda, Sagres (Sagr)'da bulunan eyalet merkezi, bilimsel araştırmaların ve gemiciliğin merkezi durumundaydı. Afrika kıtasının batı sahillerinin sistematik olarak keşfi, buradan yönlendirilmeye başlanmıştır.

1432
Asor Adaları bu tarihte Portekizlilerin egemenliğine girdi. İki yıl sonra Portekizli gemici Gil de Eannes (Jil dö Ean), bir karavela ile o güne kadar Okyanus'un sonu olarak kabul edilen Bojador Burnu'nu dolaştı.

1441-1444
Afrika kıyılarından yapılan altın ve zenci köle ticaretinin başlaması bu döneme rastlar. Yeşil Burun'a kadar gelen Portekizli gemiciler 1456 yılında aynı adlı adalara ayak bastılar.

1453
İstanbul'un Fatih Sultan Mehmed tarafından fethiyle Bizans İmparatorluğu sona erdi. Fethin hemen ardından çok sayıda bilgin ve âlim şehri terk ederek özellikle İtalya'ya yerleşmiş, gerek Yunanca'nın, gerekse klasik kültürün Avrupa'da yayılmasına yardımcı olmuşlardır.

1454
Gine ile yapılan ticarette tek yetkili durumuna gelmiş olan Gemici Henrique bu tarihte Papa V. Nicolaus (Nikolaus) tarafından hazırlanan bir emirname ile Hindistan'a kadar uzanan bir alanda geniş imtiyazlara sahip oldu. İki yıl sonra Papa III. Calixtus (Kalikstus), keşfedilen toprakların yerli halkının Hıristiyanlaştırılması karşılığında bir imtiyazları yeniledi.

1456
Gütenberg tarafından matbaanın bulunmasıyla birlikte Avrupa' da çok sayıda basımevi faaliyete geçti. Metal harflerin elle dizilmesiyle basılan ilk kitap, İncil'di.

1460
Gemici Henrique'in geride bir varis bırakmadan ölmesi üzerine sahip olduğu bütün imtiyazlar, Portekiz kralına devredildi.

1469
Kastilya kraliçesi İsabelle (İzabel) ile Aragon kralı Ferdinand'ın evlenmeleri iki krallığın birleşmesinde önemli bir adım olarak kabul edildi.

1473
Bu tarihte araştırma ve incelemeleriyle modern güneş teorisinin temellerini atmış olan Kopernik doğdu. Aynı yıllarda Portekizliler yeniden keşiflere başladılar. Fernando Po 1473-1474 yıllarına doğru Nijer nehrinin ağzında, daha sonra kendi adıyla anılacak olan adayı keşfetti.

1479
Portekizliler İspanyollarla imzaladıkları Alcaçovas (Alkakovas) Anlaşması ile İspanyollara ait olan Kanarya Adaları dışında bütün Batı Afrika kıyıları ve adalarında keşifte bulunma ve ticaret yapma hakkına sahip oldular.

1481
V. Alfonso'nun ölmesi üzerine Portekiz tahtına II. Joao geçti ve keşifleri yeniden başlattı. İki yıl sonra Diego Cam, Kongo nehrinin ağzına ulaşmayı başarmıştı.

1488
Bartolomeu Dias'ın Afrika'nın en güney ucu olan "Fırtınalar Burnu"nu dolaşmasıyla Hindistan'a giden yol açılmış oldu. Buraya daha sonra kral tarafından "Ümit Burnu" adı verilmiştir.

1492
Katolik Krallar tarafından yarımadada son İslam yerleşim bölgesi olan Granada fethediidi. Aynı yıl Kastilya kraliçesi tarafından görevlendirilen Kristof Kolomb, Hindistan'ı keşfetmek üzere batıya doğru yelken açtı. 12 Ekim'de Amerika kıtası yakınındaki Karayip Adaları'na ulaşarak Kastilya kraliçesi adına bölgede hükümdarlığını ilan etti.

1493-1494
Portekizlilerin karşı çıkmasına rağmen Papa VI. Alexander yeni keşfedilen toprakların idaresini Kastilya'ya bıraktı. Aynı tarihlerde Kolomb yeni bir geziye çıkmış bulunuyordu. 1494'te imzalanan Tordesillas Antlaşması ile iki ülke arasındaki denizaşırı sınır tespit edildi.

1498
Ümit Burnu'nu dolaşan Portekizli gemici Vasco de Gama (Vasko dö Gama), Hint Okyanusu'na çıkarak Calicut (Kalikut)'ta demirledi. Kristof Kolomb ise Amerika kıtasına yaptığı üçüncü seyahatinde Güney Amerika kıtasının kuzey sahillerini dolaştı.

1500
Hindistan'a doğru yola çıkan Alvares Cabral (Kabral) rotasını değiştirerek Brezilya sahillerine doğru yol aldı ve buraları Portekiz adına ele geçirdi.

1504
Amerigo Vespucci tarafından Laurent de Medicis (Loran dö Mediçi)'ye yazılan bir mektupta Kristof Kolomb tarafından keşfedilen toprakların yeni bir kıtaya ait olduğu görüşü savunulmaktaydı. Aynı tarihlerde Kastilya kraliçesi Katolik İsabelle İspanya'da öldü. Dördüncü ve son seyahatine çıkmış olan Kristof Kolomb'un yaşamı ise iki yıl daha sonra Valladolid'de son buldu.

1509
Portekiz genel valiliğine atanan ilk kişi olan Francisco de Almeida (Fransisko dö Almeida), Mısır sultanı tarafından gönderilen yardımcı kuvvetlerin desteğindeki Hindu birliklerini Diu'da yenilgiye uğrattı. Aynı yıl genel valiliğe Affonso Albuquerque (Affonso Albükerk) getirildi. Portekiz kuvvetleri ertesi yıl Goa'yı fethederek burada büyük bir istihkâm merkezi kurdular.

1511
Malakka'yı zapteden Albuquerque böylelikle Java, Molük Adaları ve Pasifik'teki diğer adalarla olan ticaretin yapıldığı Malakka Boğazı'nı da denetim altına almış oldu. Sokotora ve Hürmüz'ü ellerine geçirmiş olan Portekizliler, artık Hint Okyanusu'ndaki bütün ticaret yollarını kontrol altına almış bulunuyorlardı.

1513
Nunez de Balboa (Nüne dö Balboa), bu tarihte Panama berzahını aşarak "Güney Denizi" adı ile bilinen Pasifik Okyanusu'na açıldı.

1516
Atlas Okyanusu ile Pasifik'i birleştiren bir yol aramak amacıyla denize açılmış olan Diaz de Solis (Diaz dö Solis), Rio de la Plata (Rio dö la Plata) sahillerine yanaştı. Katolik Ferdinand'ın ölümü üzerine yerine İspanya kralı olan torunu I. Carlos (Karlos) geçti ve Şarlken adını aldı. Portekiz tarafından görevlendirilen Rafael Perestrello Çin'e düzenlediği bir gezi sonunda Macao (Makao)' da yerleşme imtiyazını elde etti ve Çinlilerle Portekizliler arasında sıkı ticari ilişkiler kuruldu.

1519
İspanya'dan yola çıkan Macellan, üç yıl süren gezisi sonunda dünyanın çevresini dolaşmayı başardı. Hernan Cortez (Kortez) ise Meksika'nın fethini gerçekleştirdi.

RESİMLERLE İNSANLIK TARİHİ ANSİKLOPEDİSİ

GELECEK SAYI:

OSMANLI İMPARATORLUĞU II

Devletten İmparatorluğa



BAYİNİZDEN ŞİMDİDEN AYIRTINIZ